

ELKÉSZÜLT
a Hubertusz-Kereszt
kitüntetés
3. oldal

TANÁCSOK
őzbakvadászatra
4. oldal

Orvvadászat
továbbra is?
9. oldal

**Helyszínről-
helyszínre**
A vadásznapi országos programja
12-13. oldal

magyar

VADÁSZLAP

2. ÉVFOLYAM 8. SZÁM

35 Ft

1993. AUGUSZTUS 3.

A SZERKESZTŐ JEGYZETE

KINEK AZ ÜGYE?

Talán nem kell bizonygatni, hogy az Országos Vadásznapi nem egyes emberek, néhány megye vagy vadásztársaság és ezek különböző szervezetének az ügye, hanem valamennyiünké, akik ebben az országban merik vállalni vadászmióvöltjukat. Az idei vadásznapi szervezése körül kialakult helyzet mégsem egészen ezt tükrözi. Mert meg lehet érteni azt a megyét, amelyik elkötelezte magát egy másik időponthoz, a rendezvényének hagyományai vannak, kapcsolódik valamilyen helyi rendezvényhez. Annak a régióknak is elfogadhatók az érvei, ahol egyébként szoktak a vadásznaphoz hasonló vadász-népünnepélyeket rendezni, s nem érzik magukban az erőt, hogy az Országos Vadásznaphoz is csatlakozzanak. De kissé érthetetlen azoknak az indoklása, akik kishitűség, személyeskedés vagy éppen csak egyszerű lustaság miatt maradtak ki tavaly és idén is a vadásznapi igazi országossá tételéből. Elhiheti a T. Olvasó, féken kell tartanom magam, hogy ez utóbbi mondat valóságtartalmát ne konkrét példákkal, nevekkal támasszam alá.

Tavaly elindult egy kezdeményezés, s amíg nem zömében vadászokból álló kuratórium „döntött” a Vadgazdálkodási Alapból juttatható támogatás mértékéről, hanem egy halász-horgász, addig 4,5 millió forintot kaptak a rendezők. Idén a pályázati rendszer minden bürokrációját kihasználva nevelésesen keveset, mindössze 2 millió forintot szavaztak meg az általam igen nagybecsű kuratóriumi tagok. Igen, vállalom a neveléses jelzőt, annak ellenére, hogy a támogatásban részesülő pályázók kiletét, az elnyert támogatás nagyságát és mértékét lapzártáig nem áll módomban megismerni, mert továbbra is titkolódzik, idiót hűz a Földművelésügyi Minisztérium vadászati-halászati önálló osztálya... s a szervezőket kimondva-kimondatlanul arra biztatja: forduljanak közvetlenül a miniszterhez, ha akarja, egyedül ő módosíthatja a támogatás mértékét. A levél és az audienciára vonatkozó kérésem elkészült, meglepő lenne számomra, ha a miniszter kegyes lenne a vadászokhoz. Ugyanis miért tenné, ha a vadászati szakbizottságnak titulált kuratórium és a vadászati osztály nem eleve nagyobb összegű támogatást javasolt. Elvégre ők ismerik a helyzetet, ők tudják, hogy a tavalyihoz képest sokkal több helyszínen, tisztelettel gazdagabb programmal, nagyobb lelkesedéssel és igénnyel tervezik a vadásznapi... már akik tervezik.

Kinek az ügye a vadásznapi? Idáig azt hittem: a vadászoké... de már nem hiszem, mert tudom, hogy hiába fogott össze a Vadászati Kulturális Egyesület a Független Vadász Fórummal, az Országos Magyar Vadászati Védegylettel és megyei szövetségeinek nagy részével, az Országos Vadász Kamarával, a nemrég megalakult bérkölövök országos szövetségével, a legna-

gyobb vadásztársasággal a Vadcooppal, a vadgazdálkodókat tömörítő elit szakmai kamarával – bár minden vadászati-vadgazdálkodási kérdésben sikerülne ez az összhang – az erők egyesítésének csak ez lett az eredménye, miközben az FM arra is halvány kísérletet tett, hogy a megyei vadászati felügyelők irányítása és ellenőrzése alá rendelje az országos vadásznapi rendezvényeket.

Vihar egy pohár vízben, egyék csak egy mást a pesti okosok – hallom nem létező „lelki füleimmel”, és aki ezt mondja, az eddig is tudta: a dolgok nem mindig fent dőlnek el. Akármekkora az Országos Vadásznapi támogatására juttatott összeg – vadásznapi lesz, ha továbbra is akarják, akik eddig is vállalták a vadásznapi ügyének szolgálatát!

Csak a tisztánlátás kedvéért és a „nevelés” jelző indoklásának adalékául, annyit – a vadászejegyek 500 forintos díjából befolyó – Vadgazdálkodási Alap felosztásáról tudni lehet, hogy az FM 1993-ban 81 millió forint bevétele számított, ebből 78 milliót terveztek kiadásra, melyből 21 milliót pályáztattak meg. A nagybecsű kuratórium 12-13 millió forintot osztott szét a pályázók között és tuti 8 milliót tartalékol. Mire? A válasz: jövőre. A maradék felosztása a következő: 26 millió a trófeabíró bizottságok működésére, 3 millió utazásra, nemzetközi képviseletre, 6 millió a regionális vadgazdálkodási tervezésre, 2 millió a nemzeti értékké nyilvánított tróféák kárterítésére, és 20 millió a már folyamatban lévő kutatások finanszírozására.

Minden bizonnyal az irigység és a rosszindulat mondhatja velem: nevezzük el az Országos Vadásznapi „kutatásnak”, teremtsünk lehetőséget néhány embernek néhány vadásznapi... és többet fogunk visszakapni a Vadgazdálkodási Alapból.

A VKE-nek támadt egy ötlete, a vadásznapi 2 millió forintos támogatása és a vadászejegyek jövő évi drasztikus (legalább háromszoros) emelése hírének hallatán, levelet fogalmazott a földművelésügyi miniszternek, amelyben azt javasolja: az emelésbe építsék be az Országos Vadásznapi valamennyi vadász által egységesen támogatott összegét és ezt kezeljék elkülönítetten, a vadászok bizton számíthassanak, tervezhessenek, „költekezzenek” a saját pénzükből a saját szórakozásukra, a saját érdekeiknek megfelelően. Bevallom nem túl szimpatikus az ötlet, de ebben legalább van némi logika.

És hogy kinek az ügye a vadásznapi? Maradjunk annyiban, hogy nem csak az enyém!

Csekő Sándor

AZ ÚJ VADÁSZATI RENDELET
ÉRTELMEBEN – TEKINTVE, HOGY
AUGUSZTUS 15. VASÁRNAPRA ESIK,
14-ÉN SZOMBATON, A HAJNALI HÚZÁSON SZABAD
ELŐSZÖR RÉCÉRE PUSKÁT EMELNI

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kovács István József, Kecskemét: „...hangulatos vadászbüfé-
lisra került sor a helvéci »Köncsö-
gi melegedőben« június 26-án. Az
egész napos kikapcsolódást ökör-
sütéssel és koronglövő versennyel
tették emlékeztetővé. A vadász-
kat és a nagyszámú vendégkoszo-
rút fogathajtók és csikósok örven-
deztették meg bravúros műsorral.
A csapra vert hordók mellett a va-
dászok vígan ünnepeltek és üritet-
ték poharaikat Dianára, a vadászat
istennőjére.”

A képek és a tudósítás is bizo-
nyítja, hogy irigylésre méltó baráti
társaság a jakabszállási vadászoké.
Az ilyen programok viszik közelebb
a laikusokhoz közös szenvedélyün-
ket! Sok, hasonlóan sikeres rendez-
vényt kívánunk, s reméljük, hogy az
Országos Vadásznapi keretében is
közönségcsalogató műsort tudunk
majd összeállítani.

Dr. Simon János, Győr: „Ezúton
megköszönöm, hogy a VADÁSZ-
LAP 2. évf. 6. számában rendezvé-
nyünkről hírt adni szíveskedtek. A
sírkerben elhangzott megemléke-
ző és méltató szavakat, valamint
egy fotót mellékelek, annál is in-
kább, mivel a Nimród szerkesztősé-
ge (őket is értesítettem) a jogelőd-
szerű kitenbergeri Nimróddal sza-
kitotta meg a folyamatosságot
által, hogy »Sólyomra« egy betűt
sem áldozott.”

Örömmel üdvözljük egyetűk
hagyományápoló (s reméljük te-

remtő) törekvését. Nemcsak a va-
dászban, hanem a mindennapi
életben is alapvető, hogy kívül vál-
lalunk, illetve vállalhatunk közössé-
get. A folyamatosságot csak a
valódi kapcsolódási pontok, a kö-
vetésre méltó elődök kiválasztása
eredményezheti – s önök a legjobb
helyen keresnek...

Tarcal István, Madocsa: „Va-
dásztársaságunknak nincs érvény-
ben lévő alapszabálya és fegyelmi-
szabályzat-nyomtatványa. Az inté-
zőbizottság így nem tud állást fog-
lalni egyéb kérdésekben. Mindig
úgy kell megkérdezni valakitől,
hogy »ilyenkor« mi van. Ez nagyon
kellemetlen.”

Ez tényleg nagyon kellemetlen.
Sajnos a kért nyomtatványokkal
nem tudunk szolgálni. Mindeneset-
re érdemes mielőbb elkészíteni az
alapszabályt, mert anélkül semmi-
féle egyesület, még egy vadásztár-
saság sem működhet.

„Berceli vadászok” aláírásával
kapott elismerő hangú levelet kö-
szönjük. Az újabb velőtrázó „adalé-
kokat” azonban csak akkor tudjuk
használni, ha valaki hitelt érdemlő-
en bizonyítani is tudja. A láttam, hal-
lottam ehhez kevés. A haraszt azon-
ban továbbra is zörög, mert éppen
most tudtuk meg, hogy a cikk meg-
jelenése után Korita házának abla-
kait belővöldözték légpuskával,
Somfalvy vadászváza lezárt szekré-
nyét feltörték, kirámolták. Mindkét
ügyben a rendőrség nyomoz.

APRÓHIRDETÉS

Autopoint (vöröspont) irányzék eladó. 3300 fo-
rint. Tel.: 175-3275.

Patás állatoknak sántaságra hatásos kenőcs
eladó. Tel.: 175-3275.

„MaTa” csúzik eladók! Fémágas, erős csőgu-
mi, formatervezett markolat. Felbőlyegzett vá-
laszborítékért részletes leírást küldök. Postai
szállítással is! Érdeklődni: Magyarosi Tamás,
1078 Bp., Nefelejcs u. 30. Tel.: 121-5786.

Vadászkönyvek, régi és új kiadásúak gyűjtők-
nek eladó. Kegyes Pál, 1025 Bp., Ali u. 6. Tel.:
135-9204.

Vásárolnék vadásztémájú régiséget (fest-
ményt, képeslapot, órát, porcelánt, bútort, ha-
tástalanított fegyvert). Kegyes Pál, 1025 Bp., Ali
u. 6. Tel.: 135-9204.

Vadász, vadőr, gondnoki állást keres katoná-
viselt, családos, erdészeti és vendéglátó-ipari
végzettséggel egyaránt rendelkező fiatalember.
Farkas László, 8960 Lenti, Kossuth u. 77.

Rövid szőrű, vörös tacsó kiskutyák tenyész-
szemlése szülőktől, valamint szálkás szőrű tacsó-
kó kölykök kaphatók, féregtelenítve, oltva, tetó-
valva. Cím: Nagy Istvánné, 8425 Lókút, Óbánya
15/A tel.: 162-3980.

Szálkás szőrű tacsó és arany spániel te-
nyészhető kanokkal sporttársi feltételekkel fe-
deztetést vállalunk. Tisztelt szuka tulajdonosok!
Kérem, hogy hozzák magukkal kutyájuk törzs-
könyvi fénymásolatát! Cím: Nagy Istvánné,
8425 Lókút, Óbánya 16/A.

Szarvasbarna 4 éves CAC-CACIB győztes
hannoveri véreb kanomat fedeztetésre aján-
lom. Demény Beáta, 1145 Bp., Gyarmat u. 58/C.
Ih. IV. em. 1. Tel.: 138-2666/168 m.

Eredeti import RES CACIB minősítésű, töké-
letesen beavadásztott négyéves hannoveri véreb
kanommal fedeztetést vállalok. Fajtatiszta,
törzskönyv nélküli, másfél éves szálkás szőrű
tacsó kan, vércsapára is kifogástalan, olcsón
eladó. Péter Géza, 9141 Ikény, Vasút sor 6/A.
Tel.: 96/357-049.

Aktív vadászó szülőktől rövid szőrű ma-
gyar vizsla kölykök kaphatók, szeptemberi átvé-
tel. Pomázi Ágoston, 111-9608-as telefonon
napközben, vagy levélben: 1171 Budapest, Sza-
badság út 159.

30-06-os MAUSER, 6x42-es ZEISS TÁVCSÓ-
VEL SZERELVE – GARANCIÁLIS – eladó. Veg-
yes csővű puskát az eladási árba beszámítok.
Csordás László, 2890 Tata, Dob u. 8. Tel.:
34/380-092.

Újszerű állapotú IZS-27 BOCK 16 kaliberű ső-
rétes vadászpuska eladó. Cím: Svencor Csaba,
8454 Nyírad, Május 1. út 8.

Kimondottan vadászias extrákkal felszerel-
ve, igényesnek eladó egy fél éves (garanciális)
SUBARU Legacy Hubertus terepjáró személy-
gépkocsi. Érdeklődni a VADÁSZLAP szerkesz-
tőségénél lehet. Tel.: 131-4368.

Skeet csővel (váltócsővű) cseh 12-es cal
Boch igényesnek eladó. Érvényes vizsga 1997-
ig. Érd.: Tihon, 2117 Isaszeg, Mátyás kir. u. 92.

Vennék használt 8x56-os vagy 6x42-es Zeiss
távcsövet. Ugyanitt eladó 1 éves cseh ZH 12/7-
57R kaliberű vegyes csővű bock-büchs 12/70-
es sőrétes váltócsővel. Tel.: 34/384-933.

MERKEL 201-E bock puska, kaliber 16/70, alig
használt állapotban, igényesnek eladó. Magas
József, Szolnok, Hild V. u. 3. Tel.: 17 óra után
56/491-683.

Eladnám vagy értékegyeztetéssel elcserélném
12/30-06-os BRNO-500-as típusú egycsővű
puskámot, 8x57 IS kaliberű golyós fegyverre.
Tel.: Ugod, 30 (19-21 óra között), Balogh István,
8584 Ugod, Kossuth 116.

IZS-12-es E-os, egyedi gyártmányú, mives, ső-
rétes vadászfegyveremet valódi börtökkel és
tisztítószerekkel eladom. Tel.: este 18.00 és
21.00 között – 156-3751.

7 mm-es Remington Magnum golyós puska,
8x56-os Zeiss távcsővel eladó. Cím: 8220 Bala-
tonalmádi, Felhő u. 1. Palaczkai puskaműves,
tel.: 88/338-276.

Mire szabad vadászni?

AUGUSZTUSBAN:
Tökés-, bőjt-, csörgő-, barátréce és szárcsa. (augusztus 15-től 31-ig csak húzáson ejthető el,
személyenként és alkalmanként legfeljebb 8 db.) Balkáni gerle, őrvös galamb, szürke fogoly
azokon a területeken, ahol kibocsátás történt, annak 40 százalékáig. Seregély, valamint az
egész évben elejthető szőrös és szárnyas kártevők. Őzbak, érett szeptember 30-ig.

SZEPTEMBERBEN:
Gimszarvasbika golyóérett és selejt, tehén, üdő, borjú, muflonos, jerke, bárány, szika és
dybovszky szarvas.

AUGUSZTUS

Nyárutó, vagy Kisasszony hava

Dátum	Holdfázis	A Nap kelte nyugta	A Hold kelte nyugta	100 év átlagos hőmérséklete Celsius-fokban
4 Szerda		4.25 19.14	19.40 6.31	27,3
5 Csütörtök		4.27 19.13	20.01 7.34	27,3
6 Péntek		4.28 19.11	20.22 8.37	27,3
7 Szombat		4.29 19.10	20.44 9.39	27,2
8 Vasárnap		4.31 19.08	21.08 10.41	26,9
9 Hétfő		4.32 19.06	21.36 11.44	26,9
10 Kedd	☾ 16.19	4.33 19.05	22.09 12.46	27,0
11 Szerda		4.35 19.03	22.48 13.48	27,0
12 Csütörtök		4.36 19.01	23.37 14.46	26,8
13 Péntek		4.37 19.00	— 15.40	26,3
14 Szombat		4.39 18.58	0.35 16.28	26,2
15 Vasárnap		4.40 18.56	1.42 17.09	26,8
16 Hétfő		4.41 18.55	2.55 17.45	25,8
17 Kedd	● 20.28	4.43 18.53	4.13 18.16	25,8
18 Szerda		4.44 18.51	5.33 18.45	26,0
19 Csütörtök		4.45 18.49	6.54 19.12	26,3
20 Péntek		4.47 18.48	8.14 19.40	26,3
21 Szombat		4.48 18.46	9.34 20.11	26,0
22 Vasárnap		4.49 18.44	10.52 20.45	25,7
23 Hétfő		4.51 18.42	12.07 21.25	24,9
24 Kedd	☾ 10.57	4.52 18.40	13.15 22.11	25,0
25 Szerda		4.53 18.38	14.16 23.04	25,2
26 Csütörtök		4.55 18.36	15.08 —	25,1
27 Péntek		4.56 18.34	15.51 0.04	25,2
28 Szombat		4.57 18.33	16.27 1.07	25,1
29 Vasárnap		4.59 18.31	16.56 2.12	25,1
30 Hétfő		5.00 18.29	17.22 3.17	25,1
31 Kedd		5.01 18.27	17.45 4.21	24,3

SZEPTEMBER

Őszelő, vagy Szent Mihály hava

Dátum	Holdfázis	A Nap kelte nyugta	A Hold kelte nyugta	100 év átlagos hőmérséklete Celsius-fokban
1 Szerda	☉ 3.33	5.03 18.25	18.06 5.25	24,0
2 Csütörtök		5.04 18.23	18.27 6.27	24,0
3 Péntek		5.05 18.21	18.49 7.29	24,5
4 Szombat		5.07 18.19	19.13 8.31	24,3
5 Vasárnap		5.08 18.17	19.39 9.33	24,1
6 Hétfő		5.09 18.15	20.10 10.35	23,9
7 Kedd		5.11 18.13	20.46 11.36	23,7
8 Szerda		5.12 18.11	21.30 12.35	23,6
9 Csütörtök	☾ 7.26	5.13 18.09	22.22 13.29	23,7
10 Péntek		5.15 18.07	23.23 14.18	23,6
11 Szombat		5.16 18.05	— 15.01	23,1
12 Vasárnap		5.17 18.03	0.32 15.39	23,0
13 Hétfő		5.19 18.01	1.46 16.11	22,2
14 Kedd		5.20 17.59	3.04 16.41	22,5
15 Szerda		5.21 17.57	4.24 17.10	22,5
16 Csütörtök	● 4.10	5.23 17.55	5.45 17.39	22,0
17 Péntek		5.24 17.52	7.07 18.09	21,4
18 Szombat		5.25 17.50	8.29 18.43	21,5
19 Vasárnap		5.27 17.48	9.48 19.22	21,4
20 Hétfő		5.28 17.46	11.02 20.07	21,3

Újhold – ☉; Első negyed – ☾; Holdtölte – ☾; Utolsó negyed – ☾

A fenti időpontokhoz a nyári időszámítás idején egy órát hozzá kell adni.

VIERLING

KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

1033 Budapest, Huszti u. 21. Tel./Fax: (36-1) 118-1391

Ajánlatunk:

Engedélyhez nem kötött és engedélyköteles fegyverek, sport-, vadász és
maroklófegyverek, légfegyverek, ijjászati és vadászfelszerelések forgalma-
zása, szaktanácsadás.

Különleges ajánlatunk:

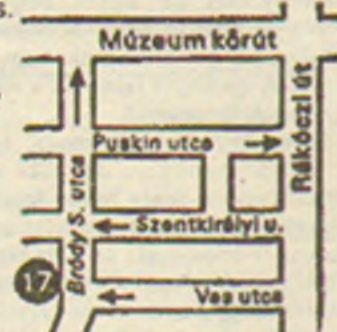
balkezes szerkezetű fegyverek forgalmazása,
egyeti megrendelések teljesítése.

FEGYVERSAKÜZLET

1088 BUDAPEST, BRÓDY S. U. 17.

NYITVA TARTÁS:

H.-Cs.: 9-17h, P.: 9-15h

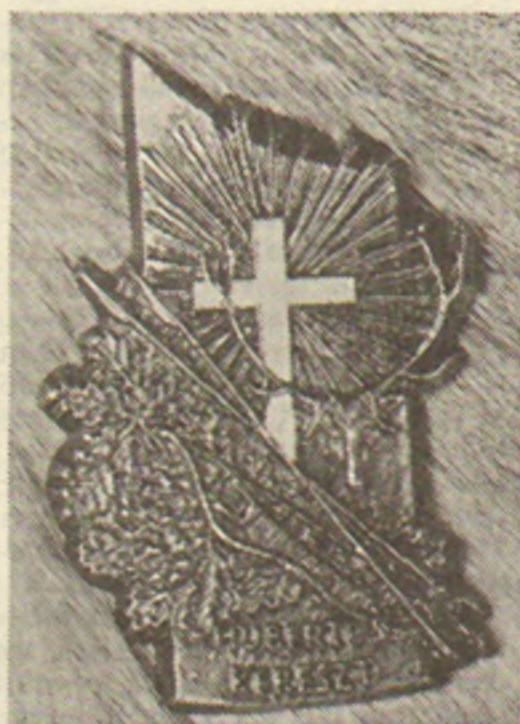

Tantusz helyett – Hubertus Kereszt

Nem tudom mire vélni, hogy a Hubertus Kereszt kitüntetésre eddig csak pár száz javaslat érkezett, mintha a magyar és a külföldi vadászok között kevesen lennének az elismerésre méltó, a vadászat-vadgazdálkodás, a vadászati kultúra, a vadászati irányítás, a nemzetközi együttműködés területén kiemelkedő teljesítményt nyújtó, példamutató, etikus sport és hivatásos vadászok. Az eddigi jelentkezésekből – remélhetően tévesen (!) – az a következtetés vonható le, hogy nem sokra becsüljük egymást, külföldi törzsvendégeinket... lényegtelennek tartjuk a figyelmességet, az elismerés átvételének szívet-lelket melegengető örömét.

Valóban igaz lenne, hogy a vadászok közvetlen környezetükben korántsem annyira becsült emberek, mint magukról hiszik... vagy egyszerűen csak nem jutott el hozzájuk a Hubertus Kereszt híre, nem tudják hogyan készítsék el a kitüntetést – érdemes javaslatát, nincs 3000 forintjuk a kitüntetésre.

Egy-két társaságtól eltekintve a „szegénység” hihető mumusa napjaink vadászéletének, meg kell gondolnunk, mire költünk és mire nem... mégis motoszkál bennem a

kisördög: másról van szó! Talán arról, hogy nem foghatták kézbe a plakettet, nem látták a „szomszéd” zakójának hajtókáján a kitűző jelvényt, nem hallhatták a dicsekvő szavakat „én már megkaptam”. Minden bizonnyal nehéz az első lépést megtenni, s minden újdonságot fenntartásokkal fogadunk... bemenekülhetünk utolsó bástyánk mögé, hogy a vadászok „konzerva-

tívok”, lassan mozdulunk a változásokra, mert későn esik le az a bizonyos „tantusz”.

A VADÁSZLAP előző három számában ismertettük a Hubertus Kereszt alapító okiratát, a javaslat benyújtásának többféle módját, s hírül adtuk: a Pénzverdében készül a bronz, az ezüst és az aranyfokozat plakettje, nyomják az okleveleket... az Alapítók felkészültek a „rohamra”, hiszen a lejáratott Nimród Emlékérmén kívül nincs egyetlen olyan elismerés, amely a vadászathoz kötődne. Mivel a Hubertus Kereszt fokozatokhoz van kötve, a második (ezüst) és a harmadik (arany) fokozat – néhány kivételtől eltekintve – csak akkor adományozható, ha az illető az első (bronz) fokozatot már megkapta, jó lenne, ha már az első évben minél többen viselhetnék vadásztársaik megbecsülésének jelét, mert ez azt is jelentené, hogy ismerjük és becsüljük egymást. S a közös pénz hiánya, a vadásztársaságok kasszájának üressége nem lehet akadály, csak egy kis ötletesség kell hozzá. Például egy vadásztársaság kitalálta, hogy a szponzoraitól nem pénzt, takarmányt stb. kér – a Hubertus Kereszt költségét fizetteti be, amit

nemcsak a saját vadászai között, hanem a vadásztársaságot támogatók között oszt szét. Az egyik vadászatszervező iroda évek óta nem tud mivel „kedveskedni” külföldi vadászainak, számára „kapóra jött” a Hubertus Kereszt, amit a vadászat végén átadhat és amelynek nagy bece van általában a külföldiek körében. Az együttműködési készségünket fogja illusztrálni a Hubertus Kereszt átadása – mondta a vt. elnöke, aki a környező települések polgármestereit kívánja a Hubertus Kereszt első fokozatával meglepni. Az eddigi jelentkezők között fiúk javasolják apjuknak, kezdő vadászok tanítómesterüknek a kitüntetést... szóval csak egy kicsit kell gondolkodni, s rögtön van megoldás!

css

Az alapítók kérésére közöljük: a javaslatokat a Vadászati Kulturális Egyesület címére (1245 Budapest, Pf. 1209) szíveskedjenek eljuttatni, lehetőleg augusztus 15-éig. A csekket postafordultával küldik, annak beérkezését követően postázzák a díszdobozban lévő plakettet, kitűző jelvényt és oklevelet.

VÍZIVAD VÉDELMI ZÓNÁK

A vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 8/1993. (I. 30.) FM rendelet 5. számú mellékletének III. részében felsorolásra került 10 fészkelési és vonulási szempontból jelentős vízi élőhely. Ezek nagyrésze szerepel a nemzetközi jelentőségű vadvízek listáján, a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó területek.

A felsorolt élőhelyek védelmi zónáit a területileg illetékes megyei FM Hivatal jelöli ki és teszi közzé 1993. augusztus 15-éig, vagyis a récevadászat idényének kezdetére. A védelmi zóna határainak megállapításában az illetékes természetvédelmi hatóság szakhatóságként működik közre. Ez annyit jelent, hogy a védelmi zóna határainak kialakítása az érintettek egyezsége alapján történik. Ha nincs egyezés, akkor másodfokon a Földművelésügyi Minisztérium és a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium jár el. Az FM Vadászati és Halászati Önálló Osztálya a kialakított védelmi zónákról minden esetben határleírással és térképi bemutatással ellátott írásbeli tájékoztatást kért a megyei vadászati felügyelőktől. Ahol nincs egyezés, ott a már említett másodfokú eljárásra augusztus első hetében kerül sor az FM és a KTM szakértői között.

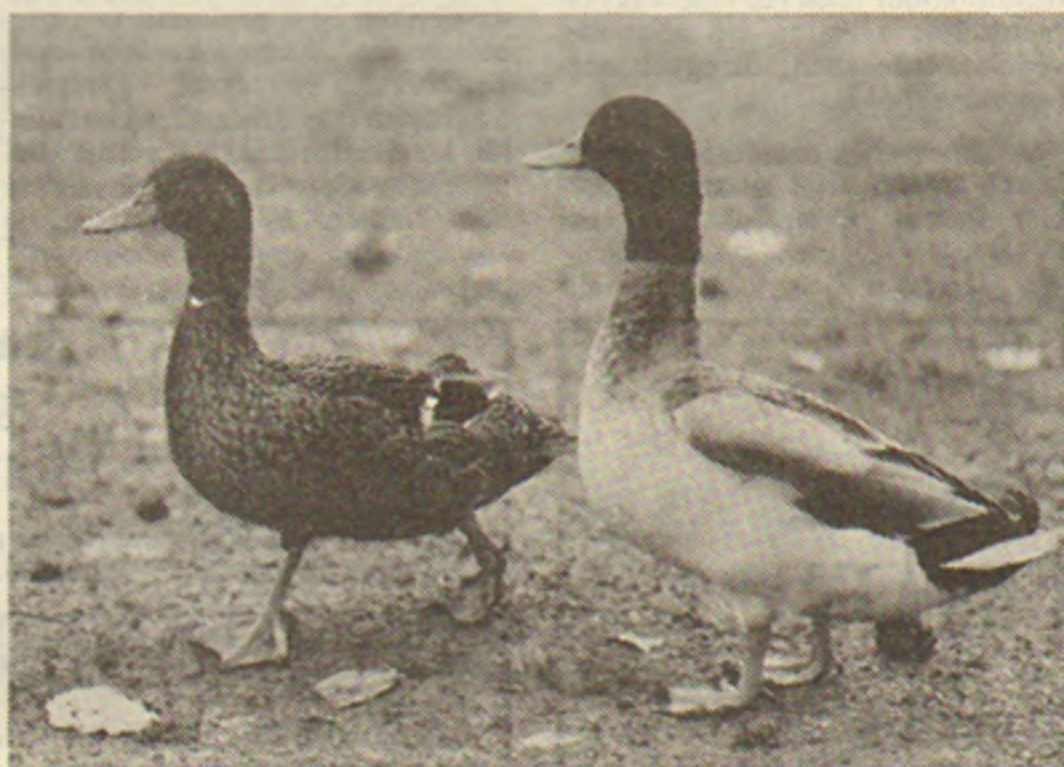
Szakmai szempontból állásfoglalásunk a védelmi zóna kiterjesztésére vonatkozóan az, hogy a védelmi zóna határán folyó vadászat a vízen pihenő vízivadat ne zavarja, és a lövések zajára a vízről ne emelkedjek a levegőbe.

A fészkelési és vonulási szempontból jelentős vízi élőhelyeken bevezetett egész éves vadászati tila-

lom – a nyilvánvaló vadászati korlátozáson felül – szándékunk szerint a vonuló és pihenő vízivad egyedszámára várhatóan kedvező hatású lesz. A vízi éjszakázóhelyek nyugalma ezeken a helyeken a vízivad hosszabb idejű és nagyobb számú jelenlétét fogja eredményezni. Az új helyzetben a vadászati

zavarással járó – vadászat a vízivadat egy-két nap után onnan elűldözi.

Ebből a megfontolásból már több helyen az előrelátó vadgazdák a vízen való vadászatot részben vagy teljes egészében korlátozták, illetve pihenőnapokat illesztettek a vízivad-vadászatra vonatkozó házi

hasznosítás módját vélhetően át kell alakítani, a kihúzó és a mezőgazdasági területeken táplálkozó vízivadra lehet vadászni. Ez alkalmanként a napi terítéklimit mértékéig kisebb eredményt fog hozni, de reméljük, hogy hosszabb ideig. Az éjszakázóhelyeken való – nagy

szabályzatukba. A 93/94-es idényben vízivad-vadászati korlátozásokra vonatkozó tapasztalatokat, észrevételeket a gyakorló vadgazdáktól érdeklődéssel várjuk.

Rácz Fodor Gábor
FM Vadászati és Halászati
Önálló Osztály

Új természetvédelmi törvény készül

Elkészült az új természetvédelmi törvény tervezete, amely már nem a passzív védelmet, hanem a természetet és a benne élő növény- és állatvilágot a maga sokszínűségében és egységében kívánja védeni. A koncepciót a múlt hónap közepén ismertette a sajtóval a természetvédelmi ágazat vezetője, dr. Tardy János helyettes államtitkár. A minisztérium illetékeseitől ígéretet kaptunk, hogy még a törvénytervezet előterjesztése előtt ismertethetjük lapunk hasábjain a vadászatra vonatkozó és a vadászatot befolyásoló passzusok konkrét szövegét.

A VADÁSZAT ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

A vadászat és a természetvédelem mindenkor érzékeny kapcsolatban voltak (vannak) törékeny és kiegyensúlyozott időszakok, ám felhőtlen, zavartalan együttélésnek ritkán lehettünk tanúi. Ez egyrészt a dolog természetéből, másrészt – mindkét tábor – ügyért lelkesedő szakembereinek hozzáállásából és elkötelezettségéből adódott. Ez a körülmény, esetenként emberi sajátosságok által motiválva (előítélet, rokon- és ellenszenv), szinte kibékíthetetlen ellentéteket idézett elő.

Így volt ez – többek között – az 1960-as évek második felében fel lendült, illetve kibontakozó intenzív apróvadgazdálkodás (főleg fácántenyésztés) kiteljesedése idején is, amikor az őshonos apróvadfajok, de főleg a kihelyezett fácáncsibék védelme érdekében szervezett úgynevezett „dúvadirtási” akciók érthető módon felkeltették a természetvédők (-féltek) figyelmét és aggodalmát.

A mérgezési akció következtében 4611 emlős és 94 515 madár pusztult el, fogyasztotta el a mérgezett tojásokat. A fajok szerinti megoszlás igen széles határok között ingadozott. Ezen belül az emlősök közül a legtöbb mérgezett csalétket a kóbor ebek és macskák, továbbá a róka és a sün, valamint sorrendben a menyét és a görény vették föl. A madarak esetében a szarka, a vetési (számarányánál fogva) és a szürke varjú, továbbá a szajkó és a csóka bizonyult a legaktívabb fészekrablónak.

Ha ehhez hozzávesszük a mintegy 10-20 százalékra becsülhető meg nem lelt tetemeiket, a végeredmény igen jelentős és elgondolkodtató. A nem szelektív hatású mérgező (foszfor) válogatás nélkül fejtette ki hatását, nem is beszélve a mérgezési tünetekkel együtt járó kínokról. (Somogyban az elvitt, ellopott tojások fogyasztása – az óvintézkedések ellenére – még emberáldozatot is követelt.) Ezért az akció jogosultsága – természetvédelmi megfontolásokról – sokak részéről már akkor megkérdőjelezett volt. Erre utal az is, hogy akadtak vadásztársaságok, amelyek „elszabotálták”

ezt a kezdeményezést, éppen úgy, mint a róka füstgyertyákkal történő mérgezését is. A kártevők apasztására (szabályozására) a legszelektívebb és legmegbízhatóbb eszköznek a fegyvert találták.

A mások – vadászok részéről – pozitív (hasznos) tapasztalat igazolta a fácán- és fogolyállomány, sőt, egyéb madarak veszélyeztetettségét, a gyakorlatból már ismert kártevők részéről.

A mérgezett tojás akcióval kapcsolatos aggályomat annak idején is elmondtam, mégpedig a hatvanas évek első felében lezajlott emlékezetes pocokirtási kampány kapcsán, aminek az apróvadállományra (de egyéb vadon élő fajokra is) kifejtett káros – mondhatnám végzetes – következményei felderítésével és feldolgozásával már akkor foglalkoztam, de enyhén szólva, nem találtak elismerő fogadtatásra a növényvédelem miniszteriális illetékesei részéről...

Íme, a vadászat és a természetvédelem kapcsolatának, sokrétű összefüggésének egy sajátos területe

Kóbor		Róka	Varjú		Szarka	Szajkó (db)
eb	macska		szürke	vetési		
49 169	67 957	32 320	47 736	72 804	67 591	23 025

Amint látjuk, a vadászok által történő, alig néhány fajra irányuló – azok apasztását, korlátok között tartását szolgáló – tevékenysége még napjainkban is indokolt. Ezek a statisztikai adatok immár több évtized távlatában azt bizonyítják, hogy a fenti fajok állománya rendszeres apasztásuk ellenére sem csökken oly módon, hogy az azok fennmaradását veszélyeztetné.

A vadászoknak egyébként gyakran népszerűtlen feladatokat is el kell vállalniuk és végre kell hajtaniuk, mint például az évről évre fel dúsuló kóbor ebek (és macskák) elpusztítását a vadon élő állatvilág védelme érdekében, sőt, egyéb megfontolásokról is.

A kóbor ebek azonban – esetenként – nemcsak az állatvilág körében keresik áldozatukat, hanem

és esete immár több mint két évtized távlatából: reményeink és aggodalmaink akkor is és ma is ugyan csak megoszlottak. A törekvések és a célok közös vezérfonala azonban mindkét táborban megegyezett, nevezetesen: a vadon élő állatvilág szabályozására, illetve fenntartására irányuló elkötelezettségben – persze, más és más oldalról megközelítve. És ez így van még akkor is, ha túlbuzgó személyek kölcsönösen egymásban keresik – napjainkban is – a bűnbakot és a mindent elfedő „ellenségképet”, egyes fajok szinte feltartóztathatatlan visszaszorulása, pusztulása láttán, holott a bajok forrása, köztudottan, természeti környezetünk általános, világméretű veszélyeztetettségéből fakad...

Visszatérve az eredeti gondolat-hoz, a fentiekhez kíváncsiok az éremnek egy másik oldala, nevezetesen: hol tart ma a vadállomány kártevőinek, a hajdani „dúvadnak” a szabályozása, apasztása hagyományos szelektív módszerrel: vadászfegyverrel? Lássuk a legutóbbi (!) 1990-es statisztikai adatokat:

olykor emberre is vetemednek. Így történt ez például Sopronban 1992. december 17-én hajnalban, amikor két „borjú nagyságú” elszabadult kuvasz az utcán járókelőket támadott meg. Közülük az egyiket letépérték, aki súlyos sebekkel került kórházi kezelésre. A két megdühödött állatot a rendőrség és a soproni egyetem vadgazdálkodási tanszékének egyik munkatársa tette ártalmatlanná az egyetem botanikus kertjében. A támadó ebeket csak gépkocsival tudták megközelíteni és a lehúzott ablakból agyonlőni, kellő óvatossággal, tekintve, hogy az egyik még a gépkocsit is „megostromolta”. És ha a korábbi – székesfehérvári és szegedi – gyermektragédiára is gondolunk, akkor aligha kételkedhetünk az ember felügyelete alól kiszabadult kóbor ebek humán- és állategészségügyi

megfontolásokról is egyaránt indokolt fékmentartásának szükségességében.

Ennek a törvény által kirótt, korántsem népszerű kötelességnek egy részét a vadászok szívesen megosztanák másokkal is... Mindenekelőtt azokkal a háziállat (kutya) tartókkal, akik elsősorban felelősek az önként vállalt „kedvenceik” biztonságos és egészséges körülmények között való tartásáért immár nem csupán természetvédelmi (állatvédelmi), hanem társadalmi megfontolásokról is.

Hasonló kötelezettség hárul például a vadászokra akkor, amikor a korábban védett vetési varjú túl népes seregeit kellett (és kell még ma is) korlátok között tartaniuk, apasztaniuk. És nem kevesebb a felelősségük a vadászat tárgyát képező nagy testű növényevő vadfajok (szarvasfélék stb.) szakszerű és elkerülhetetlen szabályozása esetén sem.

A vadászok, illetve a vadgazdálkodás és a természetvédelem érdekei tehát nem szükségszerűen divergáló vagy ellentétesek, amint ezt a fenti példák is érzékeltetik.

Bármint van: a vadászok kor-követelményeire alkalmazkodó tevékenységét a vadon élő állatvilág szabályozására irányuló tevékenységünk eszköztárából kivonni következmények nélkül aligha lehet, nem csupán az ember fejlődésének történetét végig kísérő atavisztikus magatartási formák és hagyományok, hanem az egyre jobban kirajzolódó, illetve kitisztuló természetvédelmi megfontolások miatt sem.

Végül, szabadon befejeznem írástomat egy korábbi (két évtizedre visszatekintő) idézettel: „A vadgazdálkodás és a vadászat a mai értelmezésben egyben alkalmazott természetvédelemnek is tekinthető, amely nem csupán a vadgazdálkodás haszonvadászait tartja vadászható szinten, hanem a vadon élő egyéb állatvilág védelmének és megőrzésének is egyik letéteményese.”

Dr. Bencze Lajos

**ROMÁNIA, UKRAJNA,
JUGOSZLÁVIA
KELETI CÉDRUS**

Erdő-Vadgazdálkodási Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
6724 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 46.
Tel./Fax: 62/481-561.
Vadászatszervezés, -bonyolítás 10% jutalékért

HUNTURIST RT. H-1536 BUDAPEST 114. PF. 375. H-1024 BUDAPEST, RETEK UTCA 34.
TELEFON: 36/1/115-2403; 115-2281, 135-2313 TX.: 227-800 TELEFAX: 36/1/135-2356

HUNTURIST-KUPA

CÉLLÖVÉSZET 250 M-REI MAGYARORSZÁGON ELŐSZÖRI

Minden kedves vadászbarátunkat értesítjük, hogy megrendezzük a lövészversenyt a szentendrei lőtérén. Várjuk az érdeklődők jelentkezését a fenti címen. A folyamatos lebonyolítás érdekében sorsolással választjuk ki azt az 50 versenyzőt, aki saját tulajdonú golyós vadászfegyverrel két próbálövést, plusz három értékelt lövést adhat le három perc alatt, a 250 méterre kihelyezett lölapra. Az első három helyezett komoly díjat kap. A verseny időpontja: augusztus 28., reggel 9 órától. Jelentkezési határidő: augusztus 20. Nevezési díj: 1000 Ft.

Dr. Motorcza Gyula
ügyv. vezérigazgató

ÜZEKEDÉS IDEJÉRE

Augusztus elején már javában tart az őzek násza, az őzhívás idejét váró vadászok bizonyára július derekától próbálgatják sipjaikat, válogatják bakjaikat, netán a szerencsésebbek már a falra is akasztották a trófeát.

Kétlem, hogy az idei évben többen lennének a hívási időre várók, mint a korábbi években. A májusi golyóra érett bakokat a vadászati tilalom ellenére – úgy tapasztaltam – meglőtték vagy meglövétték a legtöbb területen, de a hívó vadászatot kedvelők és gyakorlók többségét nem a kapitális agancsú bak lelővése, sokkal inkább a vadászat hangulata, szépsége vonzza.

A gyakorlatban jártas vadász tudja, hogy az őzhívás eredményessége mennyiségében messze elmarad a májusi vadászat sikerétől. Míg május elején a fedetlen mezőn vagy az éppen rügyeit bontogató erdőben egy-egy reggeli barkácsolás alkalmával a szerencsés vadász több bakot is elejthet, az augusztusi fedett terepen vagy az erdőben ugyanezt az eredményt többszöri próbálkozás után sem biztos, hogy eléri. Hogy ennek ellenére kedveljük az őzhívást, annak magyarázatát csak az tudja megmondani, aki már évek óta gyakorolja, és közben a vadászok istene egy-egy emlékeztető vadászattal is megajándékozta.

A hívás „technikájáról”, „módszeréről” már sok publikáció jelent meg, és úgy tapasztaltam, olyanok is akadtak köztük, melyek végképp elvették a fiatal vadász kedvét a próbálkozástól. Mint már korábbi írásaimban hangsúlyoztam, az őzhívás „tudományában” nincs ördögösség, nem igényel különleges képességet, bárki mestere lehet némi gyakorlat és kitartás után. Ám valamivel több felkészültséget igényel a vadásztól, mint a cserkelő vagy a barkácsoló vadászat.

Ismerni kell az őz hívó hangjait, azokat megfelelő helyen és megfelelő időben jól kell használni. Amikor a sipok fából vagy műanyag-

ból készülnek-e, teljesen mindegy, azt a bakot, akit hajt a suta utáni vágy, még egy papírdarabbal vagy akácclevéllel kiadott hanggal is be lehet csalni. Ennél sokkal fontosabb a terület ismerete, a hívás alatti fegyelmesség, csendes viselkedés, a gyors ítélőképesség és a jó lökészség.

Aki ismeri a suta vagy a suták nyári tartózkodási helyét, az ott, az üzekedés idején várhatja vagy keresheti a bakot, mert a bak tavasszal a suta közelében választja meg territóriumát, és mindkettőhöz ragaszkodik a párzás kezdetéig. Némi mozgás, területváltoztatás a gabonatarlón idején várható. A napos gabonából az őzek a kukoricába, napraforgóba, nádasba, erdőfoltba települnek át, de ez legfeljebb néhány száz métert jelent, és aratás után a gabonatarlón újból megjelenik a suta és a bak.

Az üzekedés hevéssége változó. Ezt az adott állomány ivararánya, az állomány sűrűsége és az időjárás határozza meg, befolyásolja. Ahol sok a suta, ott napközben ritkán látunk „kereső” bakot, itt a hívás eredménye is bizonytalanabb, mint ott, ahol megközelítően azonos a nemek aránya az állományban. Ahol van „felesleges” bak, ott mindig sikeresebb a hívás, legyen az az üzekedés kezdetén vagy a végén.

Ott gyakran a fiatal, akár az éves bakocskák is rohannak a suta hívó hangjának hallatára.

Az időjárás szerepe ugyancsak fontos tényező. A perzselő, tikkasztó száraz időben az őzek is megvárják a frissítő alkonyati órákat, csak ekkor mozdulnak meg és egészen a másnapi kora délelőtti órákig talpon maradnak.

Hűvösebb időben akár napközben is, de kora délután biztos hogy megindulnak a kereső bakok. Tárln, legeljen, erdei tisztásokon gyakran találkozhatunk velük, és aki nem tud jól bántani az őzhívó sipokkal, próbálkozzon a kereső bakok vadászatával.

A lest vagy cserkelést már kora délután érdemes megkezdeni. A kereső bakok figyelmetlenek, a suta utáni vágy köti le figyelmüket, és még az idősebb bakok is megfedkeznek az óvatosságról. Köztük minden korosztály megtalálható, a fiataltól az idősig, bár az utóbbiból kevesebb, mert abból egyébként is már alig van.

Érdemes szólni azokról az esetekről, amikor a hívó hang hallatára a bak nem beugrik, hanem menekül a vadásztól. Elsősorban a kezdőkkel fordul elő, és ez akár végleg elveheti kedvüket a további gyakorlástól.

Miért menekül, fut el a bak a hívó hang hallatára?

Ennek több oka lehet.

Lehet, hogy nem is a hang volt a rossz, csupán meglátta a vadászt vagy meghallotta zörejét, és attól ijedt meg.

De lehet a hívó hang is riasztó – ha az nem az őz „nyelvén” hangzik. Gondoljunk csak arra, hogy ha kutyánkat hívjuk a „gyere” szóval. Ha hangosan, a fő hangsúlyt a szó elejére téve parancsolóan mondjuk ki, a félénk kutya nem biztos, hogy odarohan, lehet, hogy félve közeledik, de az is előfordulhat, hogy megijed, és inkább az óljába menekül. De úgy is kiejthetjük a „gyere” szót, hogy az tetszen a kutyának, kedveskedve, lágyan, a végén elnyújtva a szótagot. Végére is, valahogy így van az őznél is, nekünk, vadászoknak kell tudomásul venni azt, hogy ha az őzekkel kapcsolatot akarunk teremteni, és legyen az az őz hívása, akkor igyekezzünk a „nyelvükön” szólni!

Ezért a kezdő vadász tanulja meg a hívó hang utánzását, a sipok megfelelő fűzését.

Kérje ki ebben jártas, a hívó hangokat ismerő vadászbarátja véleményét. Ne az erdőben gyakorolja a hívást, hanem otthon, az udvarban, a kertben.

Általában a sipok alkalmasak a hívó hangok utánzására. De hogy az igazán jól hangozzék, nagy szerepe van a kezeknek. A sipot két tenyérrel összefogva és így a fűzés vagy szívás közben kisebb vagy nagyobb nyíláson engedjük szabadjárni a hangot, közben hajlítjuk vagy erejét tompítjuk.

A kezdő vadász elégedjen meg a gida és a suta hívó, illetve „vágyakozó” hangjának elsajátításával.

Ha ezt a kettőt begyakorolta, esélye éppen annyi, mint annak, aki ismeri a suta „panaszhangját” és a „vészsiralmját”.

Ha netán egyiket sem tudja jól használni, jobb, ha sipok nélkül indul vadászni.

Farkas Dénes

SZÁRNYASHAJÓVAL BÉCSBE...

Utazzon Bécsbe a Mahart menetrend szerinti szárnyashajóival – járataink júniustól szeptemberig naponta kétszer, szeptember-októberben naponta közlekednek. Kényelmes, gyors, megbízható!

SZÁRNYASHAJÓVAL ESZTERGOMBA...

Hétféle ajánlatunk – május 29-től szeptember 12-ig minden szombaton és vasárnap, július 29-től augusztus 27-ig minden pénteken, szombaton és vasárnap reggel 9 órakor indul a Mahart menetrend szerinti szárnyashajójárata Esztergomba. Visszaindulás Esztergomból délután 16.30-kor.

MAHART ÚT A VÍZEN

TERMÉSZETESEN HAJÓVAL!

...VAGY VISEGRÁDRA!

Szárnyashajóink szombatonként 10.30-kor indulnak Budapest Vigadó tér hajóállomásáról. A menetidő mindössze 50 perc! Visegrádról vissza délután 16.30-kor utazhatnak.

A DUNÁRÓL A LEGSZEBB!

12 főtől a 700 fős hajóig többféle kényelmes, exkluzív hajótípussal állunk rendelkezésükre. Hajóink rendezvények, kirándulások céljára bérelhetők. Fogadások, étkezések megszervezését és lebonyolítását vállaljuk.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

1056 Budapest, Belgrád rakpart,
Nemzetközi hajóállomás. Tel.: 118-1704,
118-1586. Fax: 118-7740. Telex: 225-412

A VADÁLLOMÁNY ÉS A KÖRNYEZET RADIOAKTÍV SZENNYEZETTSÉGÉNEK KAPCSOLATA II.

- I. ■
II. ▨
III. ▩
IV. □

A vadon élő állatok izomszövetének, vagyis a húsnak és a zsigernek a cézium (137 Cs) tartalmát azért fontos ismerni, mivel abban a táplálékláncban, amelyben a vadon élő állatok fogyasztók, az ember által fogyasztottakká válnak. Ezen ismeretek alapján becsülhető, hogy a vadhús-fogyasztással milyen mértékben növekedhet egyes emberekben a sugárterhelés. A magyarországi radiometriai mérések zömét az FM Állategészségügyi és Élelmezési Szolgálat Fejér megyei állomásán mérték. A magyarországi vadállományt ért radioaktív szennyeződés értékeléséhez figyelembe kell venni a környező országokban végzett vizsgálatokat is.

Európa több országában a vadon

élő állatok radioaktivitás-vizsgálata a környezetvédelmi programok részeként folyt. A méréseket egyéb kutatásokkal és vizsgálatokkal is kiegészítették. A tanulmányokból kitűnt, hogy az európai országokban eltérően „jobban” és „kevésbé” szennyezett területeket lehetett megkülönböztetni, alapvetően a vadhúst mint táplálékot csak kismértékű radioaktív forrásnak kell tekinteni. Magyarországon a nagyvad-fajok által fogyasztott növényzet radiometriai vizsgálatára nem került sor. Ezért, hogy területenként értékelhető legyen a vadhús cézium (137 Cs) tartalma, összefüggésben a környezet radioaktivitási szintjével – a takarmánynövényekben és egyéb növényekben mért aktivitáshoz viszonyítottunk.

A növény, talaj és a vadfajok radioaktív szennyezettsége 1. sz. táblázat

Kategoría	Összes bétaaktivitás koncentráció Bq/kg		cézium (137 Cs)	aktivitás Bq/kg	a*
	növény	talaj	őz	szarvas	vaddisznó
	izomszövetében				
I.	10 000	7000	289	152	30
II.	4 500	3000	53	43	39
III.	3 000	2000	56	48	44
IV.	1 800	1200	50	34	33

* = vadlétszámmal súlyozott átlagok

Rendkívül fontos kérdésnek kell tekinteni, hogy a magyarországi körülmények között mennyi idő alatt csök-

kent a vadhúsok 137 Cs tartalma. Ezt időszakos bontásban mutatja a 2. táblázat.

2. sz. táblázat

Vadfaj	cézium (137 Cs) aktivitás Bq/kg					
	1986	1987	1988	1989	1990	1992
V-VIII, VII-IX, IX-XI.						
öz	155	84	64	14	3	4
szarvas	128	60	32	7	4	13
vaddisznó	52	35	60	32	10	7

A térkép igen jól szemlélteti, hogy az országban a növényzet és a talaj szennyezettségével arányosan ugyanazokban a megyékben jelentkezett a vadon élő állatok céziumszennyezettsége is.

Megállapítható volt, hogy az ország nagyvadállományát a környezeti radioaktivitási szint arányában differenciált céziumszennyeződés érte. A vad-

fajok közül elsősorban a növényevő vadfajok veszélyeztetettek, a legmagasabb értékeket az öz mutatta. A fajok közötti lényeges differenciálódás csak a legszennyezettebb területeken jelentkezett. Így az öz 100%, a szarvas 52%, a vaddisznó pedig csak 16% volt. A számítások szerint jelentősebb mértékű céziumszennyeződés csak az ország vadállományának mintegy 15%-át ér-

hette. Területekre és felhasználásra ennek a 15%-nak az egyharmada került. Minden területen a mindenevő vad-disznó mutatta a legalacsonyabb értéket, függetlenül a növényzet radioaktivitásától. Érdemes megemlíteni, hogy öznél a mintában szereplő legmagasabb érték 1690 Bq/kg, szarvasnál 1087 Bq/kg, vaddisznónál 177 Bq/kg volt. Azt szintén szükséges kiemelni, hogy ezen minták Győr-Sopron megyéből származtak, amely megye a vadállományt tekintve az összes között a legmagasabb értékeket mutatta minden vadfajról. A legmagasabb aktivitású egyedeket 1986. augusztus 22-26. között ejtették el.

Kedvező, hogy a vegetációs időszak végével 1986-ban – egyenes arányban a növényzet céziumtartalmának csökkenésével – igen gyors céziumaktivitás-csökkenés volt tapasztalható a növényevő vadfajok húsaiban. Figyelemre méltó, hogy a vadfajok közötti differenciálódás egy ideig megmaradt. A vaddisznó izomszövetében mért céziumtartalom – annak ellenére, hogy a legkevesbé szennyezett vadfajnak tekinthető – lényegesen lassabban csökkent, mint az öz vagy a szarvasé. A balesetet követő harmadik évtől kezdve azonban a vadfajok radioaktív szennyezettsége alacsony, és az egyes vadfajok között nincs lényeges különbség. 1992-ben a mért céziumaktivitás azt lehet mondani, lecsökkent a baleset előtti időszakra. Azt érdemes megjegyezni, hogy a háziállatok közül a juh, a szarvasmarha és a sertés vonatkozásában alacsonyabb szinten, de hasonló arányok voltak tapasztalhatók.

A hazai vadászati szezon kezdetére erősen lecsökkent – hasonlóan például az ausztriai tapasztalatokhoz – a vadhúsok céziumtartalma és az átlagosan elfogyasztott vadhúsmennyiség belső sugárdózis-növelő hatása elenyésző. Fontos és figyelemre méltó eredményt mutattak azok a vizsgálatok, amelyek a

zsigerekre vonatkoztak. A kiválasztást végző vesék kivételével minden más szerv alacsonyabb céziumtartalmat mutatott, mint az izomszövet.

Végül, de nem utolsósorban jogosan vetődik fel az a kérdés is, ha nincs lehetőség a szabad területen élő vadállomány megvédésére, mit lehet csinálni egy hasonló környezeti céziumszennyeződés esetén. A vadhúsba beépülő céziumtartalom csökkenését indokolt megvárni úgy, hogy ismerve az adott radionuklid biológiai felezési idejét, a vadfajokra vadászati korlátozást kell bevezetni. Ezen túlmenően lehetőség van arra is, hogy mesterséges úton a húsok céziumtartalmát csökkentjük. Ausztriában külön kísérleteket folytattak arra vonatkozóan, hogy különböző páclében tartották a vadhúst 48 órán át. A vadászok örömeire a tej, olaj, vörösboros páclé közül a vörösboros mutatta a legjobb eredményt. Ebben tartva a vadhúst, a céziumtartalom 46-54%-kal csökkent. A pácolt hús további sütésével az eredeti szennyezettség 35-45 százaléka volt csak kimutatható. A vadhússal az emberi szervezetbe jutó radioizotópok mennyisége csökkenthető úgy is, hogy fogyasztási korlátozást (napi, heti vagy időszakos) rendelnek el. Egyébként a rövid ideig tartó mélyhűtő tárolásnak nem volt kimutatható aktivitáscsökkenése.

A nemzetközi adatok ismeretében elmondható, hogy a magyarországi vadállományt lényegesen alacsonyabb céziumszennyeződés érte, mint a tőlünk északra lévő országokét, és alacsonyabb volt a tőlünk nyugatra lévő országokénál is. Az mindenesetre megnyugtató, hogy az ismert magas értékek mellett sem számoltak be a vadállomány elhullásáról vagy egyéb betegségek fellépéséről. Viszont a svédországi magasabb radioaktív szennyezettség miatt elrendelt vadászati tilalom következtében rendkívüli mértékben megnőtt a nagyvad által okozott kár.

Dr. Ignác Magdolna

A magyar korongvadász-bajnokság versenykiírása

A Vadászok és Természetvédők Közép-magyarországi Szövetsége és az OMVV 1993. augusztus 20-án az OMVV nagytétényi löterén (70-es út, 13-as km) megrendezi a magyar vadászok részére a második nyílt korongvadász-bajnokságot.

Mivel a leigazolt koronglövők körében minden évben avatnak magyar bajnokot, ezért szeretnénk a jól lövő vadászok körében is e szép sportágban a bajnoki cím megszerzésére lehetőséget adni.

A verseny nyitott, tehát részt vehetnek mindazon vadászok, akik érvényes vadász-fegyver-tartási engedéllyel rendelkeznek.

A korongvadászatot (Jagdparcours) ausztrál rendszerben rendezzük, három kategóriában, hogy minél több vadászt bevonjunk a sportág megkedvelésébe. Kezdők (1-5 éve vadászok) részére: 25 korong, a gyakorlottabbak (5-15 éve vadászok) részére: 50 korong, sportegyesületben régebben és jelenleg leigazolt, valamint a vadászversenyeken rendszeresen versenyzők részére 100 korong.

A besorolást a nevezéskor versenybizottság dönti el. Nevezni a verseny napján 8 óráig lehet, a megnyitót 8.20 órakor kezdődik.

Díjazás: mindhárom kategóriában 1-3 helyezettnek, díj, érem, oklevél.

Csapatversenyben mindhárom kategóriában: érem, oklevél.

Nevezési díj: Egyéni:

100 korong 2000 Ft
50 korong 1600 Ft
25 korong 1200 Ft

Csapat:

100 korong 4 x 500 Ft = 2000 Ft
50 korong 4 x 300 Ft = 1200 Ft
25 korong 4 x 200 Ft = 800 Ft

Versenyszervező:

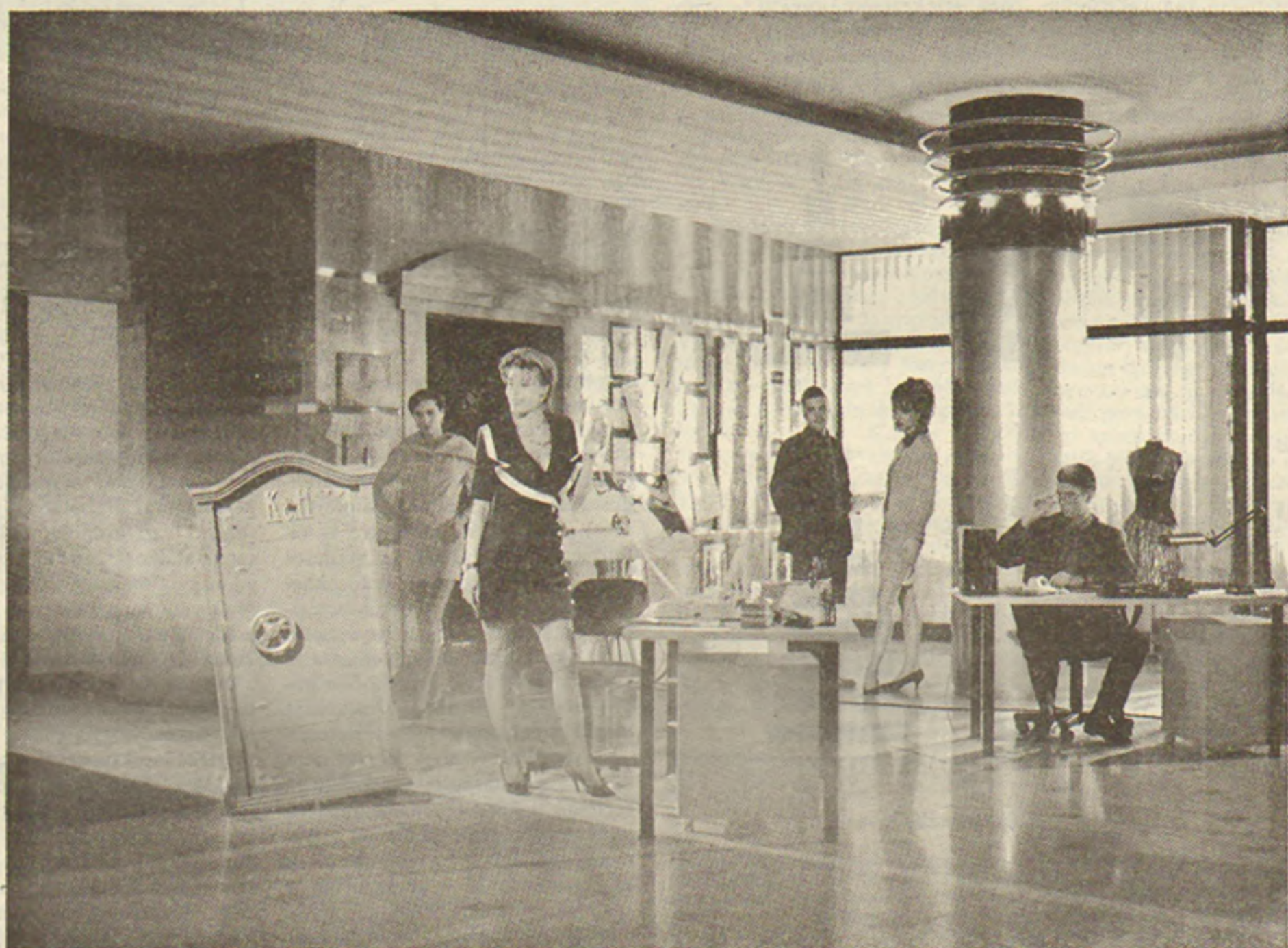
Nagy István, OMVV Sportlövő Bizottság elnöke,
Nagy Péter, VTKMSZ Sportlövő Bizottság elnöke,
Szabó Zoltán, FM Pest megyei FM Hivatal vadászati főfelügyelő.

A verseny főrendezője: Gál Ferenc, lötérvetető.

Nevezést a szövetség címére előzetesen is meg lehet küldeni. (Vadászok és Természetvédők Közép-Magyarországi Szövetsége, 1051 Budapest V., Nádor u. 34.). Egyéniben: pontszámegyenlőség esetén 1-3 helyezéért sétőlövés, skeetpálya löllésénél a pálya rendezésének megfelelő gépállások mellett az első hibáig. Csapatban: 1-3 helyezéskor pontegyenlőség esetén egy-egy csapattag által folytatott sétőlövés eredménye alapján a skeetpályán az első hibáig.

Óvás: a rendezőbizottságnál 2000 forint letétbe helyezése mellett lehetséges.

Legyen egy bankja...

KERESKEDELMI BANK Rt.

AHOL A PÉNZ DOLGOZNI KEZD

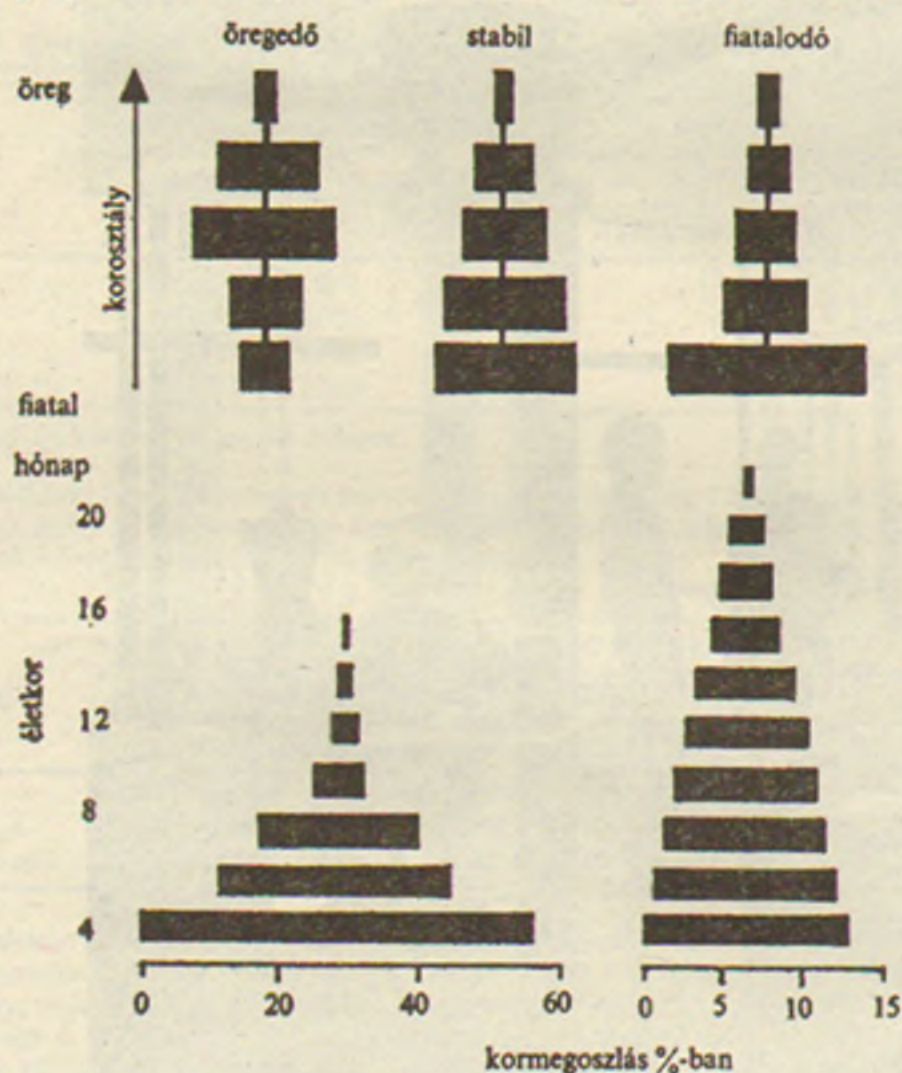
VADÁSZATI ÖKOLÓGIA 10.

A vadpopulációk jellemzői

Ha egy nagyobb létszámú terítéken megvizsgáljuk a lőtt egyedek mindegyikének az ivarát és meghatározzuk (vagy legalább megbecsüljük) az életkorát, akkor megtudhatjuk a vadpopuláció korösszetételét és ivararányát. Ezt minden vadásztársaságnak és vadgazdaságnak évente meg kellene állapítania ahhoz, hogy a saját vadpopulációjára jellemző, az adott ökológiai feltételrendszerben környezethatás és emberi beavatkozás révén kialakult e két fontos struktúrelem ismeretében el lehessen dönteni, vajon az a populáció további sorsa szempontjából megfelelő-e, avagy emberi szabályozást igényel. Ezt a két jellemzőt (a

e példa esetében még az ivararány is kedvezőtlen, akkor a létszámgyarapodást elősegítő és mortalitást (elhullást) csökkentő emberi beavatkozásokra lesz szükség.

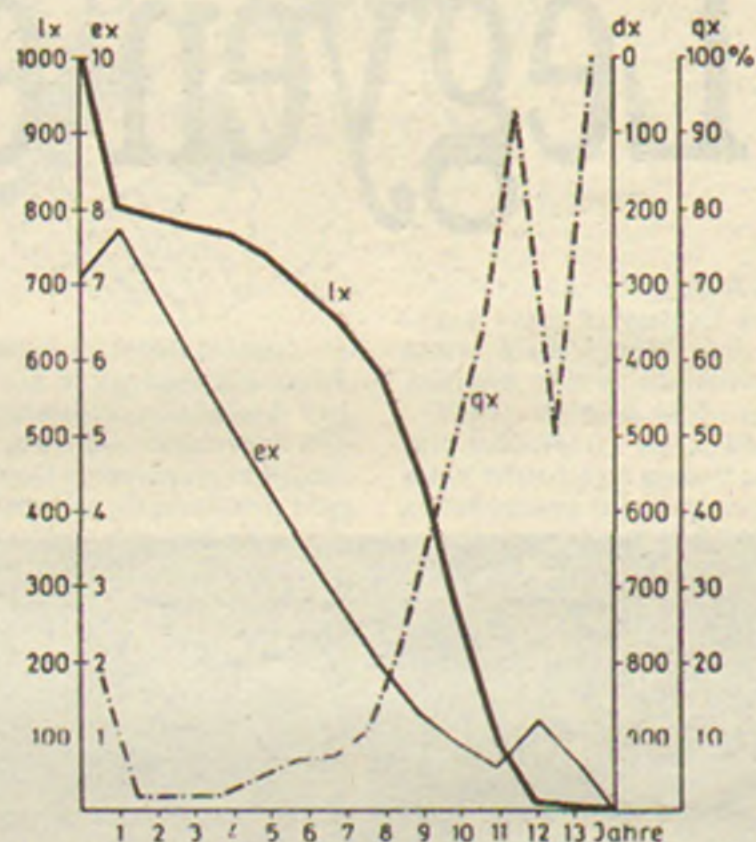
Az ideális (kívánatos) kormegosztás fajpopulációkra jellemző sajátosság, s nagymértékben függ az adott ökológiai viszonyok között a populáció egyedei által elért átlagos ökológiai élettartamtól (amit a rendszeres, intenzív vadászat – amely nem csupán a már kiöregedett, beteg vagy létszámfeletti egyedek selejtezésére irányul – nagymértékben lerövidíthet). A lőtt egyedek korának meghatározása rendszerint csak közvetett módsze-

Fent: öregedő, stabil és fiatalodó populáció kormegosztásának vázlata (az egyes korosztályok létszámarányát a fektetett fekete oszlopok hossza érzékelteti); lent: egy pocokpopuláció kormegosztása optimális, kísérleti feltételek (baloldalt), illetve természetes viszonyok között, amikor a fertilitás és a mortalitás egyensúlyban marad (jobboldalt).

lőtt vad ivarát és életkorát) minden egyes nagyvad elejtésénél is érdemes meghatározni és feljegyezni, hiszen ezek ismeretében tudjuk csak eldönteni, hogy a ránk bízott vadpopuláció a korösszetétel alapján **öregedő, stabil** vagy éppen **fiatalodó** jellegű-e. Ha pl. egy novemberi mezeinyúl-teríték vizsgálata során az derül ki, hogy a lelőtt egyedeknek több mint 50%-a adult (idős korú), illetve öregedő életkorú, és kevés a terítéken az az évi és előző évi fiatal egyed, akkor a nyúlállomány **öregedő**, ami a populáció szaporodóképességének és ivadék-felnevelődésbeli adottságainak az elégtelenségére utaló jel. Az ilyen nyúlpopulációnál emiatt a jövőbeni létszámában erőteljes csökkenésre kell számítani. Ha

rekkel (fogváltás és fogkopás, koponyavarratok összeforradása, végtagcsontok epifízis-porcstrétegének elcsontosodása, szarvgyűrűk vizsgálata, újabban szemlencse száraz súlyának meghatározása stb. révén) **lehetséges**. Pontos kormeghatározás csak fogságban felnevelődött és tartott vadnál, a szabadban, természetes viszonyok között pedig egyedileg jelölt állatok sorsának nyomkövetésével lehetséges. Ezek gyakorlati alkalmazását számos akadály (idő, pénz, munkaerő) nehezíti; a terítékre került vad korának egyszerűbb, közvetett módszerekkel való rendszeres meghatározása és feljegyzése elől azonban a jövőben egyetlen vadásztársaságnak és vadgazdaságnak sem lesz érdeke ki-

Egy alaszakai vékonyzarvú vadjuh (*Ovis dalli*) populáció túlélési (l_x), szaporodási (d_x) és mortalitási (q_x) rátája életkortól függő változása; e_x – az átlagéletkort túléltek egyedeinek száma.

térni, hiszen az általa gondozott populáció sorsáról van szó.

Ugyanez vonatkozik a **populáció ivararányának megismerése** érdekében a populációból az elejtett vad ivarának meghatározására is. A vadászható madarak és emlősök egy részénél nincs kifejezett másodlagos ivarjelleg (szexuális dimorfizmus), amely első ránézésre is elárulja az állat ivarát. Az agancsot vagy szarvat viselő emlősöknél avagy a díszes tollruhájáról messziről felismerhető madaraknál nincs akadálya annak, hogy vadászatuk során az eseti feljegyzésekből a populációkra jellemző ivararányt meghatározhassuk. Természetesen – ne tagadjuk –, hogy az oda nem figyelés, a lustaság és hanyagság ez esetben, is gátja lehet a populáció jobb megismerésének. De mi hátrányunk lesz abból, ha nem törődünk az ivararánytal? – kérdezhetné a gyakorló vadgazda. Való igaz, hogy a természetes szelekció sok esetben pótolja a rendszeres adatgyűjtésből származó emberi mulasztásokat, s ha nem, úgy még mindig lesz elég lehetőség a védekezésre (pl. az időjárásra, vagy a rossz szaporodásra szoktunk hivatkozni). Pedig könnyű belátni, hogy az **ivararány-eltolódás** mindkét irányban kedvezőtlen következményekkel jár: ha több a hím, mint ami a fajra jellegzetesként megszokott, akkor a nőstényekért a hímek között folyó vetélkedés túlhevessé válhat (ez pedig sérülésekhez, sőt egyedek pusztulásához is vezethet), de a nőstények hímek általi túlzott zaklatása sem elhanyagolható hátrány. Fordított esetben a nőstények létszámbeli túlsúlya esetén viszont sok nőstény marad „üres”, elmarad a vemhesülés, a kevés hím pe-

dig a túlzott igénybevétel miatt legyengül, korábban lesz, s így már nem vehet részt a populáció további létszámgyarapításában. A fajra jellemző ivararányt időről időre számos körülmény befolyásolja (ezért is kell rendszeresen vizsgálni): minden új egyed ivarát már megtermékenyített pete (zigóta) állapotában is befolyásolja az ivari kromoszómák véletlenszerű találkozása, de az a körülmény is, hogy a magzati életben éppúgy, mint a már megszületett és nevelődő ivadékoknál, különböző okokra visszavezethető **mortalitás** sújthatja a populációt (ezek okait többnyire még nem ismeri a tudomány). Tudjuk viszont, hogy a kétféle ivarú növényállatokra az ellenségek, paraziták és kórokozók okozta veszélyek sokszor eltérő erősségekben leselkednek, s így befolyásolják a felnőtt (adult) állatok közötti ivararányt. Azt is figyelembe kell venni, hogy az ivarok között jelentős különbség lehet a növekedési sebességben: a nőstények rendszerint hamarabb válnak ivaréretté, a lassabban fejlődő hímek tehát húzamosabb ideig vannak kitéve a növekedéskorban rájuk leselkedő veszélyeknek.

Mindebből következik, hogy **egy-azon populációban is évről évre módosul az ivararány**. Egy vizsgálati sorozatban, egy adott németországi tájörzetben 6 szarvas- és őzpopulációnál ugyanabban az évben meghatározták a populációk ivararányát, s kiderült, hogy ugyanazon ökológiai rendszer adottságai közepette mindkét faj populációjánál jelentős ingadozást (szarvaspopulációknál 21–40%, őzeknél 36–62% volt a nőivarúak aránya) észleltek.

Dr. Székely Pál

RODEÓ A RÁBA MENTÉN

Sok ezer szépen tollasodó fácáncsi-be megannyi gondja között „örldöve”, szolgálatadás előtt kerestük fel dr. Balogh Károly elnökkel Ko-

Vártunk, közben kezdett már sötétedni. Gyula el is indult már hazafelé, én maradtam. Egyszer csak látom jön egy Trabant, mögötte Gy-

(+ FOTÓ NEM A HELYSZÍNEK KESZÜLT)

vács Lászlót (45), a rábapordányi Rábamenti Vadásztársaság hivatásos vadászát. A környék egyik legveszedelmesebb orvvadász-kompaniája lebukásának történetére így emlékezik:

– Az az áprilisi délután is úgy kezdődött, mint a többi. Özbak-megfigyelésre indultam a Rába árterére. Óvatosan, minden neszre figyelve cserkeltem, mert egy már megfigyelt erős bakot akartam közelebről megnézni. Egyszer csak Bodonhely irányából egy kispuskalövés hangja törte meg a csendet. Rövidesen egy másik... majd egy nagy gázzal induló Trabant hangját hallottam meg. Rohantam abba az irányba, de már csak a kocsit hátulját tudtam megpillantani. Motorom messze volt, vissza kellett menni érte, és csak úgy tudtam utánuk eredni. Elmentem a területünk széléig, távcsöveztem, de nem láttam meg őket. Visszamentem az elindulásom helyére. Ott találkoztam a társammal, Bancsó Gyulával, aki szintén a kispuskalövések miatt érkezett.

la az övével. Elébe álltam a motorral, így meg kellett állniuk. Hárman ültek benne. Rászóltam a sofőrre, hogy állítsa le a motort, de az ehelyett elindult, hegyibém. Nem tudtam mást csinálni, mint felugrottam a motorháztetőre, megkapaszkodtam az ablaktörlőbe, mert úgy nyomta a gázt, mint aki megveszett. Csak nem állt meg! Egy idő után már nem volt mit tenni, ledobtam magam. Közben ordítottam Gyulának, írja fel a rendszámot... Rögvest az elnök úr lakására hajtottunk, jelentettük az esetet, és együtt szóltunk a csornai rendőrkapitányságra, ahol is forró nyomon indulva nyolc rendőr indult a helyszínre, majd ezt házkutatás és előállítás követte...

Volt is nagy meglepetés, mert az egyik kollégájuk volt: Hegedűs Antal rendőr törzssörtemester, akit – természetesen – azonnali hatállyal felfüggesztettek állásából. Két társa, Csapó Szilárd és Bognár Zoltán, civilek a pályán. A házkutatások során le is foglaltak meglehetősen

nagy mennyiségű vadhúst a hűtőkben és a maradandóbb (orv)vadász-emlékeket, a trófeákat. A kispuska speciális, német hangtompítóval volt ellátva. Rögvest meg is kezdődött a hónapokig tartó nyomozás, amelyet a megyei ügyészégi nyomozóhivatal végzett.

A fölkerült szakértő Gyeginszky Béla, a megye vadászati felügyelője volt, aki csaknem egy disszertációnak megfelelő „véleménnyel” súlyosította az amúgy sem könnyű bünygyi aktacsomagot. A rendkívül precíz, mindenre kiterjedő anyagból példaértékű lehet a sokat vitatott, úgynevezett okozott kár kiszámítása, mert a kárbecslés vadállományt illető részének értékelésére nem sok szakirodalom áll rendelkezésre. Többnyire ugyanis csupán az elorzott vad löttvad-értékével számolnak, pedig ez utóbbi ebben a körben a legkevesebb. Hozzájön ehhez még a tenyészérték, az elmaradt szaporulat és a bér vadászatból származó bevétel kiesése, az elejtett özbakok trófeáértéke annak ellenére, hogy az egyik még hánicsban volt.

Mindezeket figyelembe véve a győri Fekete István Vadásztársaságot és a rábacsécsényi Kossuth Vadásztársaságot külön-külön 34 és fél ezer, a rábapordányi Rábamenti Vadásztársaságot csaknem 150 ezer forint kár érte, amely összértékben nem kevesebb, mint 218 261 forint. És még nem szóltunk a szolgálatát becsülettel ellátó Kovács László vadór rodeómutatójával elkövetett súlyos veszélyeztetéséről. Mindezek ellenére vadászember számára meglehetősen furcsa és megütközést keltő, hogy 1993-ban ezek után munkaszerződéssel és a vonatkozó rendeletek citálásával kell bizonyítaniuk a hatóságoknak, hogy mire terjednek ki a hivatásos vadászok jogai és kötelezettségei. Azok, amelyekre állami esküt tett, amely alapján teszi széllel bélelt

borítékokért kockára szinte nap mint nap életét és testi épségét a vadállomány védelmében. Éppen ezért nem árt idézni a hivatalos eskü szövegéből: (Szolgálati szabályzat 3. pont) „...mindazokkal a személyekkel szemben – a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően – eljárók, akik a vadgazdálkodás, a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a természetvédelem és általában a tulajdon érdekeit sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsítanak...”.

A kiragadott mondatban szereplő gondolatjelek között érdemes el-
tűnődni, hiszen a vonatkozó rendelkezések azon kívül, hogy ellentmondásosak, még csak nagy jóindulattal sem nevezhetők egyértelműeknek. A tulajdon érdekeit sértő személyek ellen az eljárás alapja a személyazonosság megállapítása volna... Enélkül ugyanis semmiféle eljárás nem kezdeményezhető. Ugyanakkor, ha nem vizsgálják át a kocsit, bizonyító bűnjel – fegyver, lött vad stb. – nem foglалható le, és ezeket később nem lehet „emlékezetből” pótolni. Kérdés: kit véd itt a törvény? Ilyen a világon nincsen! Érdemes utánanézni a nálunk serdültebb demokráciákban, hogyan oldják ezt meg. Nemhogy a kocsit átvizsgálása, a bűnjel biztosítása, a fegyver használata a szinte szakadatlan tárcagegyeztetések tárgya, hanem ott még az orvvadászatra használt gépkocsit is azonnal lefoglalják annak rendje, módja szerint. És ettől még igencsak jól megvannak, és a demokrácia gyökereit sem emlegeti senki.

A rendeletek, szabályzatok által előírt kötelezettségeket pedig csak úgy lehet számon kérni, ha mellé egyértelműen leírt jogokat és lehetőségeket is adnak, mert a napjainkban folyó szélmalomharcokhoz az egyre erősödő szél már kevés.

Homonnay Zsombor

Nyári korongvadászverseny

A Vadászok és Természetvédők Középmagyarországi Szövetsége, az OMVV nagytétényi lőterén június 12-én megrendezte a nyári korongvadászversenyt.

A rendezőbizottság jagdparcours rendszerbe rendezte be a lőteret. Csökkentették a pályák számát, de növelték a dobogók mennyiségét.

Így minden pályán 4-5 gép működött, és ez szebbé, változatosabbá tette a versenyt. A versenyzők 3 pályán, 4 löállásból 100 korongra lőttek. A versenyt színesítette, hogy nemcsak a hagyományos korongot kellett lőni a versenyzőnek, hanem különböző, speciális korongot is. Így például nyúl formájú, Bütü, Mini és Szupermini korongot. A lövészek jó hangulatban versenyeztek, nagy tetszést aratott az új pálya. A versenyzőknek egyforma esélyük volt, mert az ausztrál módszer szerint rendezett versenyen, egyforma mennyiségű és irányú korongot kaptak.

Egyéni eredmény:

I. Kontra Imre	100/81
II. Husti János	100/79
III. Bezzeg József	100/78

Csapatverseny-eredmények:

I. Mavád csapata:	
– Husti János	100/79
– Palkovics György	100/76
– Egyed István	100/74
– Palkovics András	100/65
Összesen:	294 találat

II. Szolnok megye csapata:	
– Kontra Imre	100/81
– ifj. Fehér József	100/74
– id. Fehér József	100/70
– Kövér Gyula	100/69
Összesen:	287 találat

III. Pest megye csapata:	
– Nagy Péter	100/76
– Csonka Tibor	100/64
– Rónai Rudolf	100/60
– Szabó Zoltán	100/58
Összesen:	258 találat

Az ünnepélyes eredményhirdetés után a díjakat Szabó Zoltán megyei vadászati felügyelő és Nagy Péter, a VTKMSz sportlövőbizottság elnöke adta át.

G. F.

TEREPJÁRÓ SZEMÉLY- ÉS KISTEHERGÉPKOCSI
FEGYVER
VADÁSZ- ÉS HORGÁSZFELSZERELÉS

Különleges trófeák

1993. AUGUSZTUS 27-28-ÁN
(PÉNTEK ÉS SZOMBAT)
MINDKÉT NAP 9 ÓRÁTÓL 17 ÓRÁIG

VISEGRÁDON

Szervezők: Pilisi Parkerdőgazdaság, Visegrád
Tel.: 26/328-133

Kittenberger Vadászbolt, Esztergom, Dobogókői u. 4.

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

NAGYKERESKEDELEM
1044 Budapest, (Külső) Váci út 40.
Tel.: 169-3293, 169-1442, 169-0137/25 m.
Fax: 169-3430

I. SZ. VADÁSZBOLT
1077 Budapest, Dohány u. 73-75.
Telefon: 142-1287

KÖZPONTI IRODA
1077 Budapest, Damjanich u. 31/B.
Telefon: 142-9121

Kínálatunk:

- vadász golyós- és sörétes fegyverek
- sörétes- és golyós löszerek
- légfegyverek és löszerek
- gázpisztolyok és löszerek (NAGY VÁLASZTÉKBAN)
- önvédelmi pisztolyok
- fegyvertartozékok
- bőrárak
- dísz tárgyak, vadászati kiegészítők
- vadászruházat
- sportfelszerelések
- számszeríjak, csúzlík
- kések és bicskák (TOLEDO, HERBERTS)

Nagy választékkal és kedvező árakkal várjuk Vásárlóinkat!

4 WD SAFARI CENTER

MINDEN, AMI A TEREPIJÁRÓ- AUTÓZÁSHOZ SZÜKSÉGES:

RAHCHO futómű-megerősítések, lengéscsillapítók, WARN csörlők, védőrácsok, motorvédő lemezek, differenciálmű-zár, terepgumik, könnyűfém felnik, új és használt terepjárók értékesítése és szervizelése, MITSUBISHI és LADA NIVA képviselet, vadászathoz speciális kiegészítők gyártása, beszerelése.

CSAK NÁLUNK: A VILÁG LEGJOBB TEREP LENGÉSCSILLAPÍTÓI

A RANCHO HUNGARY-tól
(beszereléssel is).

Vadásszon velünk Mongóliában és Chucotkán, horgászatra és speciális túrákra is lehet jelentkezni.
MAGYARORSZÁG ELSŐ SPECIÁLIS 4 WD KÖZPONTJA

1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.
Tel./fax: 122-7434

A BIZTONSÁG ZÖLD SZIGETE

A VIDÉK BIZTOSÍTÓJA

az

ARGOSZ BIZTOSÍTÓ RT.

NYUGAT-EURÓPAI BEFEKTETŐK ÁLTAL ALAPÍTOTT
BELGA TÖBBSÉGŰ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
VEGYESPROFILÚ ÉLET ÉS NEM ÉLET (LIFE-NON LIFE)
BIZTOSÍTÁSOKKAL EGYARÁNT FOGLALKOZIK.
MUNKÁJÁBAN ALAPVETŐEN A VIDÉKEN ÉLŐ
LAKOSSÁGOT, ILLETVE A VÁLLALKOZÓKAT HELYEZI
ELŐTÉRBE. A HELYBEN SZERVEZŐDŐ KÖLCSÖNÖSSÉGI
ALAPON MŰKÖDŐ BIZTOSÍTÁSI EGYESÜLETEK
MEGSZERVEZÉSÉBEN IS SEGÍTSÉGET NYÚJT.
AZ ALÁBBI BIZTOSÍTÁSI AJÁNLATOKKAL ÁLLUNK AZ ÖN
RENDELKEZÉSÉRE: FÉSZEK OTTHON BIZTOSÍTÁS,
VAGYONBIZTOSÍTÁS, FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS,
CSOPORTOS SZEMÉLYBIZTOSÍTÁS, NÖVÉNYEK TŰZKÁR
ELLENI BIZTOSÍTÁSA, ÁLLATOK ELEMÍ KÁR ELLENI
BIZTOSÍTÁSA, NAGY ÉRTÉKŰ ÁLLATOK BIZTOSÍTÁSA,
SZÁJ- ÉS KÖRÖMFÁJÁS ELLENI BIZTOSÍTÁS, VADÁSZ
FELELŐSSÉG- ÉS BALESETBIZTOSÍTÁS

BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSÉRT FORDULJON
BIZALOMMAL TERÜLETI IGAZGATÓSÁGAINKHOZ:

I. TERÜLETI IGAZGATÓSÁG:

GYŐR-SOPRON-MOSON - KOMÁROM-ESZTERGOM - VESZPRÉM -
VAS - ZALA
IRODA: 9024 GYŐR, LIEZEN-MAYER U. 25. TELEFON/FAX: 96/325-229

II. TERÜLETI IGAZGATÓSÁG:

FEJÉR - TOLNA - SOMOGY - BARANYA IRODA:
7100 SZEKSZÁRD, HOLUB J. U. 1. FSZT. 3.
TELEFON/FAX: 74/317-777, 312-609

III. TERÜLETI IGAZGATÓSÁG:

BÁCS-KISKUN - BÉKÉS - CSONGRÁD
IRODA: 6500 BAJA, TÓTH K. TÉR 8. TELEFON: 79/21-455
TELEFON/FAX: 79/326-408

IV. TERÜLETI IGAZGATÓSÁG:

HEVES - NÓGRÁD - JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK - PEST - BUDAPEST
IRODA: 5000 SZOLNOK, KOSSUTH LAJOS U. 18.
TELEFON/FAX: 56/378-980

V. TERÜLETI IGAZGATÓSÁG:

BAZ - HAJDÚ-BIHAR - SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG
IRODA: 3527 MISKOLC, ZSOLCAI KAPU 28.
TELEFON/FAX: 46/327-281

KÖZPONT:

1525 BUDAPEST PF. 782
TELEFON: 115-2600, 135-5550
FAX: 202-2167, 202-2176

NAGY MAGYAR VADÁSZOK

„Azt a közmondást, hogy addig hajlítsd a fát, míg fiatal, a legmelegebben ajánlom a vizslát idomítani akarók figyelmébe. Mily óriási előnye van annak, aki vizsláját egészen zseni korában kezdi tanítani! Feladatul tűzzük tehát magunknak azt, hogy vizslakölykeinket a lehető

legfiatalabb korukban kezdjük taníttatni. Túlságosan sokat foglalkozni velük éppen nem kell, nehogy úgy mi, valamint a tanítandó eb türelmet veszítve, már alapjában lehetetlenné tegyük a sikert. Mindent módjával tegyünk s így észre sem vesszük, midőn már kész ebünk van.”

FÓNAGY JÓZSEF

FÓNAGY JÓZSEF (1859–1913)

Fónagy József Nagyszalontán (Bihar vm.) született 1859-ben. Adatok hiányában családjáról, gyermekkoráról, iskoláiról semmit sem tudunk. Tény azonban, hogy már fiatal korában sikerrel foglalkozott különféle vadászek idomításával és ezáltal a vadászat szenvedélye is korán „megfertőzte”.

Később, a Pest megyei Gógára költözött, ahol gazdálkodott, vadászott és „uralkodott”. Kortársai úgy nevezték: „a gógai király”. A házi cselédeken, béreseken kívül vagy húsz vadőr és kétszer annyi kutya – a legnemesebb fajtákból – vette körül. Birtokán kisebb halastavat létesített és egy vadaskertet is berendezett. Itt már elsősorban angol vizsla – pointer – tenyésztéssel foglalkozott, számos díjat nyerve a hazai és külföldi versenyeken, kiállításokon.

Kiváló vadász és kitűnő lövő volt. Sohase hajszoalta, sohase kínoztta a vadat. Lövése után sohasem kellett kegyelemkövetés a szarvasnak, tollal való megváltás fűcánnak, fogolynak. Bárony István – akivel gyakran vadászott együtt – egyik írásában ezt írta Fónagyról: „...a szegedi Fehér-tó kubikgödreiben csak akkor emelte puskáját, ha két sárszalonná kelt előtte és duplázhatott is. Minden húsz-huszontötödik lövés után hibázott, ekkor megpihent és kiküldte kitűnő vizsláját, hogy szedje össze.” Saját területén kívül gyakran vadászott még Nagykátán és Érsekújvár környékén. A szalonka volt legkedvesebb vadja, melynek szeretete élete utolsó pillanatáig elkísérte.

Elismert vadászati szakíróként tartották számon. Nevének marandó emléket állított azzal a két önálló könyvével, amelyeket a vizslaidomításról és a fűcántenyésztésről írt. Cikkei jelentek meg a „Vadászat és Állatvilág” és a „Vadászlap” című szaklapokban.

Haláláig „Az Újság” című napilap állandó munkatársa és a lap vadászati rovatának vezetője volt. Egyik kortársa szerint cikkeit „káténak vallotta minden igaz vadász”.

A múlt század végén egy akkori-ban még újdonságnak számító vállalkozásba is belekezdett. Fónagy

1896-ban megnyitotta a tulajdonában lévő „Diana” gyógyszerár (Budapest, Károly körút 5. szám alatt) állattani laboratóriumát. Vezetője Katona preparátor olcsó árak mellett a kor legújabb tömési módszereit szerinte vállalta a vadászok által beküldött állatok preparálását.

Nagylelkű és önzetlen mecénásként segítette az 1907-ben megnyitott Magyar Kir. Mezőgazdasági Múzeum vadászati kiállításának berendezését. A magasabb színvonal eléréséhez 150 darab őzagancsot, egy jó szarvasagancsot, vizslaversenydíjakat és két általa írt vadászati szakkönyvet ajánlott fel. Mint díszvendég részt vett a múzeum ünnepélyes megnyitóján.

Valamikor az 1880-as években megnősült. Felesége Fónagy Józsefné szül. Gajary Nelly szintén szenvedélyes vadász volt, így érthető, hogy minden év tavaszán együtt várták a tavasz hírnökeit, a szalon-

kákat. Fónagy Józsefné férje halálának 10. évfordulóján – 1923-ban – örökös vándordíjat alapított, amely a „Fónagy József Örökös Vándordíj” nevet kapta. Kizárólag uradalmi vadászok, erdészek, vadőrök kaphatták vadászutya idomításáért. Hivatásos idomítóknak nem ítélték oda a márvány alapon álló, 30 cm magas, tömör bronzszobrot, amely vizslával haladó vadászt ábrázolt.

Fónagy József Budapesten halt meg 1913. március 26-án. A szalonkák megjöttek, ő pedig elment. Holttestét beszentelés után Kálcsára szállították, és ott a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Művei:

A vizsla idomítása (1887)

A fűcán és fogoly vadászata, tenyésztése, hálóval való fogása (1900)

Kép és szöveg: Bánya József

A TERMÉSZET
ÉS A VADÁSZAT
TITKAI IRÁNT
ÉRDEKLŐDŐK
FIGYELMÉBE:

VADVILÁG
válogatás

– AZ ELSŐ MAGYAR
NYELVŰ NEMZETKÖZI
VADÁSZTALLÓZÓI

Minden, mi a vadászatban
számunkra is érdekes,
nyelvi korlátok nélkül,
egyetlen lapban.

**HAVONTA 64 OLDALON,
SZÍNESBEN –
ELŐFIZETŐKNEK
25%-KAL OLCSÓBBAN!**

(Erre az évre 10 szám
1500 forint. Egy postai
csékken címzettnek
a „Geoholding Rt.
Postabank 219-98636”-ot
írjon, a 1137 Budapest,
Szt. István park 3. címen.
A csék hátára
a „Közlemény” rovatba írja
be: „Vadvilág-előfizetés”!)

Vadfajok, vadászati módok,
fegyverek, kutyák,
terepjárók, solymászat,
íjászat, ételek,
vadttörténelem, kultúra,
gyűjtemények, leírások,
vadászirodalom,
érdekességek, cserebere,
rejtvény, ingyenes
hirdetéssel minden
számban.

**FOLYAMATOS NYERÉSI
LEHETŐSÉG – CSAK
ELŐFIZETŐKNEK!**

Legutóbb egy golyós
fegyver és egy
őzbakvadászat –
legközelebb egy díjnyertes
rövid szöveg német vizsla.

**AZ AUGUSZTUSI SZÁM
23-ÁTÓL**

AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL:

Szajkódosszié – Texas
új vadmadara –
Az amerikaiak
terjeszkednek – A kondor
visszatér – A pézsmatulok
birodalma – A vad
betegségei – Kultúrkinés
vagy ballaszt – A kőkor
vadása – Schwenk
montázs – Szarvashullaték
a terítőn – Vendég- és
kísérőilletmen...

VADÁSZNAP '93

A Vadászati Kulturális Egyesület az idén is megrendezi szeptember 18-án az Országos Vadásznapot. A rendezvény jelmondata: „Vadászok – a természeti értékek megőrzéséért” – határozottan utal a kitűzött célra. Ez egyértelműen a természetvédelmi szemlélet és a vadászati kultúra alakítása, kedvező irányba történő fejlesztése. Az elmúlt évi sikerek után nem meglepő az idei évben mutatkozó nagy érdeklődés, szerte az országban harminckét helyszínen terveznek rendezvényeket, amelyek látogatottsága várhatóan túlszárnyalja a korábbiakat.

Természetesen a rendezvények színvonala, látványossága nem csak a lelkiismeretes szervezésen, a gondos előkészítésen és a befektetett energián múlik. Döntő szerepe van a rendelkezésre álló anyagi eszközöknek is.

A rendezést vállaló Vadászati Kulturális Egyesület felhívására beérkezett pályázatok tartalmazzák a programtervezetet, annak költségét és a rendelkezésre álló keretet. Ez általában kevesebb, mint az összes kiadás. A különbözet összegét a szervezők az FM Vadgazdálkodási Alapjához benyújtott pályázat révén remélték biztosítani, a tavalyi évhez hasonlóan. Sajnálattal mondható a remélt összeg mintegy 25 százalékat fedezi az idei támogatás. Ez azt jelenti, hogy a tavalyi keret fele sem kerülhet szétosztásra, így a rendezők két lehetőség közül választhatnak: vagy lényegesen több munkával és saját pénzeszköz felhasználásával valósítják meg eredeti elképzeléseiket, vagy ahol már erre nincs lehetőség, a tervezett programok „karcsúsítását” kell megfontolniuk. Igazán sajnálattal, hogy a nagy népszerűségnek örvendő, nem csak a vadászok körében kedvelt kulturális rendezvény támogatására nem futja bővebben a valójában a vadászok pénzéből képzett vadgazdálkodási alapról.

Nézzük sorban, vázlatosan a programtervezetet.

Abádszalók, „Hubertus” Vadásztársaság

Hathetes vadászati, természetvédelmi kiállítást szerveznek saját vadászházukban, ennek csúcspontjaként a vadásznapon bemutatókat, vetélkedőket és sportlövészeti versenyt tartanak. Tapasztalataik alapján az iskolás korosztályok rendkívüli érdeklődésével számolnak.

Bács-Kiskun Megyei Vadásztársaságok és Vadgazdálkodó Szervezetek Szövetsége

A Kiskunhalason, Császártöltésen és Kecelen tervezett kétnapos rendezvények célja, ünnepélyes keretek között bemutatni a megye vadászati kultúráját, a vadászat helyét, szerepét társadalmunkban, a természetben. A vadásztársaságok szerepét a természet és vadvédelemben, a megye vadgazdálkodási eredményeit és gondjait.

A Békés Megyei Vadászszövetség – a mindennapi vadgazdálkodási munka bemutatása mellett a megye vadásztársadalma demonstrálni kívánja az eddig elért eredményeket, fel kell hívni a közvélemény figyelmét arra, hogy a vadásztársaságok jelenleg is és a jövőben is jogot formálnak – a megváltozott helyzet kapcsán is – a vadgazdálkodási, vadászati tevékenység további eredményes folytatására. A rendezvények a Maróti erdőben lévő dobozi vadászházban, a békéscsabai „Alföld” Vadásztársaság löpőpályáján, a gyulai bérkilövő vt. versenylőterén és a gyulai várban és annak környékén kerülnek megrendezésre augusztus 18–22. között és szeptember 18-án. Lesz „Vadásznapi Fórum”, koronglövőversenyek, vadász-horgász kiállítás és vásár, hivatásos és sportvadász-vetélkedő, tombola és még több kulturális program.

A Vadászok és Vadgazdálkodók Észak-magyarországi Területi Szövetségének fő célja a megye vadászainak munkáját, eredményeit, célkitűzéseit bemutatni. A nem vadászó emberek tízezrei kaphatnak ilyen módon öszinte információt a sokakban misztifikált vadásztársasági életfől, a vadászatról, a vadá-

szok „viselt dolgairól”. A központi rendezvénynek a Lillafüredi Palota Szálló ad otthont. Itt lesz az általános iskolai „Mutasd be a vadat, vadászedbert, a vadászatot” rajzverseny eredményhirdetése, vadászku-tya-bemutató, természetfotó- és festőművészek kiállítása, szabadtéri vadászfűvös koncert. Ezenkívül az elmúlt évek legjobb trófeáinak kiállítása, vadászati eszközök vására, a Vadász Hírmondó című megyei szaklap ünnepi számának megjelenése, a helyi sajtó, tv, rádió tájékoztatása emeli a központi rendezvény színvonalát. A megye 72 vadásztársaságából 24 önálló helyi rendezvényt is szervez.

A Csongrád Megyei Vadászszövetség a „Bárony István” Mezőgazdasági Szakközépiskolával karöltve rendezi vadásznapi programját szeptember 17-től 22-ig. Képzőmű-

vészeti kiállítás, vadászku-tya- és solymászbemutató, vadászlövészet, szellemi vetélkedő, özpörköltfőző verseny, vadászfelszerelések vására szórakoztatja majd a rendezvény résztvevőit.

A Fejér Megyei Vadászok és Vadgazdálkodók Szövetsége Csákváron, az Esterházy parkban rendezi meg az elmúlt évihez remélhetően hasonló, nagy tömegeket vonzó színvonalas ünnepét. A program résztvevők bemutatkozásával indul, majd vadász-íjász bemutató, trófea- és festménykiállítás, élővad- és lovasbemutató, lövészverseny és vadászati felszerelések vásárának látóival között válogathat a látogató.

A Hajdú-Bihar Megyei Vadgazdálkodók és Vadászok Szövetsége három helyszínen, a nagyrábéi vadásztársaságnál Bakonszegen, Hajdúnánáson, a Kossuth Vt. lőterén és Berettyóújfalun tartja rendezvényeit. A megnyitás után vadászku-tya-bemutatók, skeet-, trapp- és toronykakaslövő versenyek, vadászati vetélkedő iskolásoknak, ifjúsági léghuska-lövészet, főzőverseny és kóstoló várja az érdeklődőket.

Heves megye Gyöngyösön, Mátrafüreden és Egerben, a Berva völgyi Lesréten tartja rendezvényeit. A látogatók íjász- és skeetverseny, vadászku-tya és solymászbemutató, tombola és szellemi vetélkedő között válogathatnak. A Mátra Múzeumban trófea- és fotókiállítás, valamint kürtösök tizenéje segít a szabadidő tartalmas eltöltésében.

A Komárom-Esztergom Megyei Vadásztársaságok és Vadgazdálkodó Szervezetek Szövetsége három helyszínen bonyolítja le rendezvényeit.

Majk-pusztán, az Esterházyak évszázadokon át vadászati céllal

VADÁSZNAP '93

VADÁSZNAP '93

fenntartott objektumaiban egyedülálló hangulatú környezetben a kaiserslauterni vadászfúvósok koncertje, vadászöttusa, íjász és lovasbemutató, lövészverseny, ifjúsági vadászvetélkedő, trófeakiállítás és vadászati felszerelések vására várja a látogatókat.

Csákányos pusztán, a lőtérén íjász- és lövészverseny, záróprogramként a tatai Esterházy nyári kastélyban szabadtéri vadászfúvós koncert biztosít felejthetetlen élményt a megjelenteknek.

A Nógrád Megyei Vadász Szövetség a Salgótarján melletti Medves fennsíkon tartja a vadásznapot. A megnyitó után koronglövészet, szakmai fórum, ebéd, szellemi vetélkedő felnőtteknek és gyerekeknek, majd zene és tánc várja a vendégeket.

A Vadászok és Természetvédők Közép-magyarországi Szövetsége rendezvényeit Gödöllőn és annak környékén, Babat és Szent Jakab pusztán, valamint Incsön tartja. A rendezvények szeptember 10-től 30-ig tartanak. A Petőfi Sándor művelődési házban trófea-, vadgazdálkodási, vadászkönyv- és eszközkiállítás, természet- és vadászfilm-bemutatók, a Nimród Fotóklub, valamint vadászfestők kiállítása tekinthető meg. Vizsla és disznóskutya, valamint műkotorékverseny, koronglövészet, íjász, lovasíjász és solymászbemutató Babat és Szent Jakab pusztán.

A Somogy Megyei Vadászok Szövetsége a nagy hírű Lábod-Nagysal-

léri területen tartja ünnepségét. Az elmúlt évi tapasztalatok felhasználásával még szervezettebben, látványosabban és tartalmasabban kívánják a vadászat ünnepét „megülni”. Ehhez minden szakmai tudás, szervezési tapasztalat, környezeti adottság adott, a nagy kérdés – mint mindenütt – az anyagi fedezet előteremtése...

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Vadászszövetsége augusztus 20. és szeptember 18. között nagyszabású vadászati, halászati, természetvédelmi bemutatót tervez „Erdőháton, Nyíren” címmel, melynek zárórendezvénye a „Vadásznap”. Az 1977-ben hasonló címmel rendezett nagysikerű kiállítás óta eltelt időszak eredményeit kívánják bemutatni, közérthető, látványos, ismer-

etterjesztő formában a megyétől már megszokott egyéni stílusban, nívós kivitelben.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Vadász Szövetség Tiszasüly, Kisújszállás és Kunszentmárton területén szervezi programját. Tiszasülyben vadászkutya-bemutató, lövészverseny és ifjúsági vadászati vetélkedő, majd főzőverseny és az „eredmény” helyszíni értékelése – az ebéd – várja a résztvevőket.

Kisújszálláson íjász- és solymászbemutató, lövészverseny, vetélkedő, ifjúsági léghuska-lövészet, főzőverseny és ebéd a program. Kunszentmártonban vadászkutya-bemutató, toronykakas-lövészet, ifjúsági léghuska és szellemi vetélkedő, majd főzőverseny és ebéd szerepel a tervben.

A jászberényi művelődési házban vadászati kiállítás várja az érdeklődőket.

Tájegységi Vadászszövetség, Sopron. A rendezvényekre Burgenland, Szlovénia és Szlovákia területéről is sok szereplőre és érdeklődő látogatóra számítanak a szervezők. A képzőművészeti és vadásztörténeti kiállítás, a természetvédelmi filmek vetítése, a tudományos ülészek, vadászenekarok, lövészversenyek, főzőverseny és vadászbál megszervezésében az önkormányzat, az egyetem, a szakközépiskola, a Fertő tavi Nemzeti Park is sok segítséget nyújt.

A Tardos Bérkilövő Vadásztársaság Tardos községben szervezi szeptember 17–19. között rendezvényeit. A gazdag programban szerepel vadászfestmények és ékszerek kiállítása és vására, lovas íjász és műkotorék-bemutató, vadászati fórum, vadászkórusok, énekkarok, népi együttesek fellépése, vadászkürtösök koncertje, a megyei bérkilövő vadászszövetség zászlószentelése. Az ünnepet vadászbál és Miss Diana választás zárja.

A Táborfalvai Béke Vadásztársaság házilagzadként több környékbeli társasággal együtt vadászati kiállítással, bemutatóval egybekötött vidám, baráti összejövetelt szervez a környező községek lakosságának bevonásával.

A Zala Megyei Vadásztársaságok és Vadgazdálkodók Szövetsége a Sohlári erdőben tartja immár hagyományos rendezvényét. Vadászenekarok térzenéje szórakoztatja a gyülekező vendégeket, majd a résztvevők felvonulása következik. Ezután táncegyüttesek bemutatója, léghuska-futóvadlövészet, lovasbemutató, vadászkutya-, horgász-, íjász- és lövészverseny következik. A rendezvényt vadászenekarok fellépése zárja.

Hubertus Vadásztársaság, Kékcse. Önállóan, a megyei rendezvénytől függetlenül szervezi helyi ünnepségét, amely színvonalas, látványos programot tartalmaz.

A fentiekén túl, sok vadásztársaság tervez vidám, hangulatos összejövetelt a vadászat ünnepének tiszteletére.

Terveinket megvalósítjuk, az biztos. Hogy miből? Ez a kérdés még nyitott. Jórészt csak saját magunkra számíthatunk. A terveket a realitásainkhoz kell szabnunk.

Dr. Borzsák Benő
VKE ügyvezető igazgatója

FOTÓK: POLSTER GABRIELLA

VADÁSZNAP '93

VADÁSZOK A SAJTÓBAN

A vadászat ügyeiben egymással szembenálló érdekek jelentek meg. Az ágazat piaci alapokra helyezése még várat magára, de alighanem elkerülhetetlenül bekövetkezik. A lapokban megjelenő publikációk e témákat ölelik fel.

„Új helyzetbe hozta (hozza) a vadászatot a rendszerváltás: vadakat és vadászokat egyaránt. A szerepek persze nem cserélődtek fel. Ezután sem a nyúl viszi a puskát, viszont az állami nyusziból magánnyuszi lehet, ha a várható törvény úgy rendeli. Egyelőre azonban nem rendeli úgy, mert várat magára. Am az biztos, hogy a vadászat dolgaiban is meghatározó szerephez jut a pénz, s emiatt különböző csoportok érdeke ütközik egymással. A vadászati piacon kiaknázható érték a Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint évi 4,5 milliárd forintra tehető. A bevétel három meghatározó részből áll: a trófeák árából, a bérvadászat díjából és a vadhús exportjából. Az értékesítés nagyobb is lehetne, de néhány év óta kevesebb vadász jön hozzánk. A politikai nyitás után a többi kelet-európai ország is vadásztérre lett, s ott a hazinál 20-30 százalékkal alacsonyabb árakkal dolgoznak. (...) Jelenleg a vadászati jogot az állam ingyen gyakorolja, s nem túl nagy összegért átadja a vadásztársaságoknak. Az összterület 82 százalékán ők vannak birtokban. Ellenben a vadászati turizmussal foglalkozó cégeknek nincs módjuk vadásztérrel bérelni” – olvasható a **KAPÉ** című pénzügyi hetilap **Turistairodák vadászlesen** című írásában.

A vadászati rendszerváltás a témája a **Magyar Nemzet** cikkének is, amelyben **Gera Pál**, a Fidesz zöld frakciójának egyik vezetője fejti ki nézeteit **Rendszerváltást a vadászatban is** címmel. „Napjainkban már nem lehetséges, hogy a felmerült, nehezen orvosolható gondokat a párt legfelsőbb ve-

zetőinek közbelépése oldja meg, még akkor sem, ha a MAVOSZ jogutódjának, az Országos Magyar Vadászati Védegyletnek elnökségi tagja egyben a legnagyobb kormánypárt országgyűlési képviselője. (Ez némiképp emlékeztet a korábbi időkre, amikor is a MAVOSZ elnökségének tagsága szintén az uralkodó párt tagságából verbuválódott.) Ugyanakkor ma már nem lehet egyetlen érdekvédelmi szervezetbe tömöríteni a vadászokat, akik több új képviselővel alakítottak. Így van már érdekvédelme a független, a bérkilövő, a hivatásos vadászoknak, alakultak kamarák is, amelyek a vadgazdálkodást igyekeznek megóvni a káros hatásoktól. Sajnos azonban a még létező problémák megoldása több okból is várat magára. Ezek közül az egyik az, hogy az említett szervezetek nincsenek beszélő viszonyban egymással. Előttünk van még a vadászati törvény parlamenti vitája, amikor is külön színter lesz a rivalizáló vadászati szervezetek egymás elleni lobbizása. (...) Legutóbb az egyik hazai vadászlapban olvashattuk, hogy az állatvédők diletánsok és demagógok. Az efféle álláspontok csak az indulatok elmergéséért eredményezhetik, és senkinek nem válnak hasznára. (...)

„Készül a vadászati törvény. Úgy tűnik, a vadászok csinálják – úgyhogy akkor lesz ám itt vadászat, hajaj! – írja a **Népszabadság Törvényhozás** című cikke. – Persze eléggé más lenne az ábra, ha a vadak szövegeznék a terveztet, meg a szavazás is az ő dolguk volna. Akkor ugyan nem lenne vadászat, egy darab se. Hogyisne! EZT nil Milyen jó is lenne legalább – LEGALABB – egy konszenzus. Ha mondjuk vadak és vadászok előzetesen leülnének egy tisztáson, és megbeszelnék a problémát: Gyerekek, próbáljuk már úgy, hogy ide is valamit, meg oda is, egyezzünk ki, valahol félúton! – Esküszöm, ez még a vadászoknak is jobb lenne: maradna jövőre is vadásznivaló.

Meg hát a vadaknak is: mégis, azért nem teljesen mindegy, hogy... De hát ahogy mostanság itt mennek a dolgok...”

A barcsi Új Élet Vadásztársaság háza tájára látogatott el a **Somogyi Hírlap munkatársa, tapasztalatairól Külföldiek a rezervátumban** címmel számolt be. **Sizler István** elnök: – „A vad az állam tulajdona, ezt tanítják az Erdészeti Akadémián is. Bár amikor etetjük, akkor már mi gazdálkodunk vele. Kezdetben 53 volt, ma 70 tagú a társaság. Azt a célt tűztük ki, hogy a tagokat megfelelő vadászati lehetőséggel szolgáljuk. Az eredményes munka feltétele: a vadak gondozása, őrzése és etetése. Legfőbb bevételi forrásunk a trófeák állomány bevétele, a húsértékesítés, valamint a befizetett tagdíjakból befolyt összeg. A vadászat szép, de veszélyes hivatás. A hajtóvadászat azonban mostanában évente csak egyszer-kétszer fordul elő. Fegyelmet, nagy szakmai tudást igényel, de olykor életveszélyes.”

„Dr. Héjj Attilán, a Vadászok Vas Megyei Szövetsége elnökén látom, nem örül, mikor arról kérdezem, hogy a vadászatban megtörtént-e a rendszerváltás – kezdi személyes benyomással a **Vas Népében** megjelent **Nimród mintha cserbenhagyta volna** című írás szerzője. – Igaz, hogy a múlt rendszer káderei eltűntek közülünk, viszont átvették helyüket az úgynevezett »ötvenezer forintos« vadászok. Ők a mai kor elitje. Egy közös bennük: könnyedén kifizetik a sokszor ötvenezer forintos »belépőt«. A vadásztársaságnak kell a pénz, így felveszik őket, de mindenki tudja, hogy ők nem fognak magaslatra csúszni, szénát vinni télen az éhes vadnak. És nem fogják éjszakákat az erdő szélén tölteni, hogy a búzátáblába ne kalandozzanak be a disznók. Ők eredményt akarnak a pénzükért. Egy szombathelyi vállalkozó – ko-

rábban is az volt – kerek-perec megmondta: »Maguk nem vettek fel a vadásztársaságba, elmentem máshová. Ott kifizettem a belépőt, öt perc alatt vadász lettem. Én fél óránál többet nem akarok kinn lenni az erdőn, ez alatt akarok eredményt elérni.« Ez az ember nem vadász.”

A vadászati haszonbérlettel foglalkozik **Erdő a törvények dzsungelében** című interjújában a **Nyugati Hírlap**. **Dr. Magas László** MDF-es képviselő a parlamenti törvényalkotás nehézségeit elemelve kifejti: – „A vadászati haszonbérletből származó pénzek ügye csak egy a sok közül azoknak a törvényeknek a sorában, amelyekben bizony maradtak kisebb-nagyobb hibák. Egy kétharmados törvény legkisebb részletének módosításához ugyanúgy kétharmados többség kell, mint az egész megváltoztatásához. A magyar parlament mai állapotában erre nem sok remény van, hiszen ennél húsbavágóbb kérdésekben sem tudunk konszenzusra jutni. (...) A vadászat drága sport, ennek megfelelően, piaci értéken kell kezelni. Az erdőgazdaságok ezért emelték a haszonbérleti díjat akár kétszázszorosára is. Az állami erdők kezelőjének az a dolga, hogy a piaci érték szerint értékesítse a vadászati jogot, s lehetőleg magas bevételre tegyen szert. Ha az erdőgazdaságok nem adják bérbe a vadászati jogot, akkor ebből nem is származhat bevétel. A törvény f) pontjának ez az egyik ellentmondása. A saját üzemi területeinken 580 forint nyereségünk van, ha magunk adjuk ki bérkilövő társaságoknak. A bérbe adott területeknél ugyanez a nyereség csupán 137 forint hektáronként, még a kétszázszorosára emelt haszonbérleti díjnal is. A törvény másik hibája, hogy két szerződő fél megállapodását, a vadászati haszonbérleti díjat egy harmadik félnek rendeli, s ez véleményem szerint ellentétes a Polgári Törvénykönyvvel.”

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: K. J.

SZÁZ ÉVVEL EZELŐTT ÍRTÁK

„A vad ez idő tájt leginkább az erdő szélén szeret tanyázní, hogy a megérett vetéseket olykor látogatásával szerencsétlensége a szegény földmivelő elég bosszantására. Így a sörtevad, az őz, de szarvas is nemegyszer csinál nagyobb károkat. A nyúl a szántás friss barázdáiban keres menedéket a tikkasztó meleg ellen. A császármadár sűrű bozótban tartózkodik, honnan fölverve, vagy az anya hívását utánozva, a tapasztalatlan fiak könnyen lőhetők.” (1882. aug. 15.)

„Hogy csak egy példát hozzak föl a hazai erdészek és lövadászok egy nagy részének vadtudománya illusztrálására, elég megemlítenem, hogy nálunk minden hosszabb csőrű madár »snepf«; a hosszú lábúak pedig általában »bakcsók«; a napali orvmadarak pedig háromfélék: sasok a kicsinyek, vércsek vagyis karvalyok a kiscinyek, a többiek pedig általában kányák, sőt vannak vidékek, hol a fekete varjút is kányának nevezik. Szóval a családi, nemi és faji különbözőségek iránt igen csekély érzék mutatkozik természetrajzi észjárásukban. Noha pedig a magyar vadászok minden nemzet vadászeit fölülmúlják erős következtesség és helyes biológiai követke-

A LÖVADÁSZAT, VADTANYÁSZÁS, AGARÁSZAT, HORGÁSZ- és EGYÉB ROKON SPORTNEVEK KÖZLÖNYE

Berkessy János szerkesztésében

Előfizetési ára egész évre 6 forint, félévre 3 forint.

Berkessy János írta: Budapest, 1882. október 5. III. évfolyam.

28. sz. Budapest, 1882. október 5. III. évfolyam.

tetés tekintetében – vonatkozva a vadtanra.” (1882. júl. 5.)

„A fővárosi vadásztársulat egyik tagja, ki a vadpecsenyét igen szereti, de annak lelövésében nemigen szerencsés, mint halljuk azon ötletre jött: miszerint kocsisával lövöldözteti a vadat. Úgy látszik hogy vezetett úrbán nemigen van meg a va-

dászok eredeti bűne – a vadász-irigység.” (1882. szept. 15.)

„A vadász-idény közeledtével szaporodnak a kihágások is. Egyletünk egy tagja a napokban feljelentést tett a rendőrkapitányi hivatalban, hogy az Esterházy-utca és Kerepesi-út sarkán levő »Károly vendéglő«-ben nyulat jegyeztek az

étlapra. A kapitányság azonnal egy polgári biztost küldött ki, s mai napig, hihetileg már keményen meg is bírságolta a kihágás elkövetőit, kik szándékosan vagy tudatlanságból a vadcsempészetnek s az orvvadászat eléggé nem kárhóztatható mesterségének nyitnak utat.”

(1882. júl. 15.)

„A belügyminiszter felhívta a törvényhatóságokat, hogy a vadászati jegyeket váltott egyének névjegyzékét félénként, a járási szolgabírák, illetőleg a városi kapitányi hivatalok által az azok rendelkezése alatt álló közbiztonsági közegeknek oly utasítással adassák ki, hogy azok a vadászatot talált azon egyéneket, kiknek neve a kezeik közt levő névjegyzékben elő nem fordul, a vadászati jegy előmutatására föl hívni, azok ellen, kik a vadászati jegyet bárminő okból elő nem mutatják, az 1875. évi XXI.t.c. 13. és 14. §-ai értelmében eljárni, s az e részben tapasztalt kihágásról, valamint általában a vadászatról szóló törvények ellen elkövetett s tudomásukra jutott bármily kihágási esetekről a tettesek megfenyítése végett, az illetékes közigazgatási hatóságnak azonnal jelentést tenni, szigorú kötelezettségüknek tartásuk.”

(1882. jún. 5.)

NÉZEM A PUSKÁMAT

Nézem a puskámat.

Már leolajoztam, megtisztítottam a nevezetes vizsga után, bárnan és fényesen lapul a három ponton záródó, előírtasos lemezszekrényben. 12-es bock, a FÉG exportra gyártott, ám a külföldi partner szerződészegése miatt hazai piacon maradt terméke. Ez rangot ad neki, és garantálja a minőségét is. Az exportra gyártott hosszú időn át azt jelentette, hogy valamivel jobb, mint amit eleve nekünk szántak. Másodrendű állampolgárok voltunk. Most már nem vagyunk azok.

Nézem a puskámat.

Bal oldalán a viszonylag új 30-06-os golyós pöffeszkedik, amely mellett szerényen húzódik meg a fiam 630-as Slaviája. A bock jobb oldalán egy 12-es Monte Carlo áll, azon túl pedig egy felső kulcsos, 20-as Frommer Patent. Dupla csővű, angol agyas, erősen használt fegyverek.

Nézem a puskámat.

Csaknem ócskavas lett belőle. Feltett szándékom volt, hogy abba hagyom a vadászatot, őt viszont megőrzöm, akár hatástalanítva is. A többi talán eladom, a bockhoz viszont ragaszkodom. Ő volt az első, hosszú időn át az egyetlen, és én hűséges típus vagyok.

Nézem a puskámat.

Fagyos téli hajnalok jutnak eszembe, langyos esőtől áztatott szalonkázások, szúnyogcsipéses alkonyaton húzó vadkacsák szárnyának zizzenése, ködös novemberi libázások, amikor az orráig is alig lát az ember és a nyirkos hideg be-eszi magát a didergő csontokig.

Nézem a puskámat.

Túl vagyunk a vizsgán. Nem volt vészes, s mivel mi, vadászok ismeretlenül is ismerjük egymást, egy táborba tartozunk, még valamiféle dacos bajtársiasság is kialakult köztünk a procedúra során. Mi tudtuk, hogyan kellett volna szabályozni a szabályozandókat, elmentésben azokkal, akik valóban megtették.

Nézem a puskámat.

S közben eszembe jutnak a nagyképű, nyegle nyilatkozatok, amelyek után adófizető állampolgárként méltán gondolhatok arra, hogy a mai nehéz gazdasági körülmények között talán nincs is szükség egy olyan intézményre, amely a feladatát – bármi volt is a végső cél – ilyen magas szinten tudja ellátni.

Igazán nem beszéltünk össze

amikor július elején minden pártnak megküldtük programjunkt firtató levelünket.

(Részlet)...

„Politikai szempontból látszólag nincs nagy jelentősége jelentkezésünknek, amelyben följajánljuk Önöknek együttműködési készségünket... bár ha elgondolkodnak azon, hogy a vadászok – mintegy ötvenezer a regisztrált magyar vadász és ezek családtagjai, hozzátartozói – a társadalom minden rétegében megtalálhatók, a politikai, a gazdasági, a kulturális élet szinte minden területén van képviselőnk, főként vidéken a faluközösségekben a szavuk igencsak mértékadó... így már figyelemre méltó lehet az ajánlatunk.

A Magyar VADÁSZLAP hasábjain szeretnénk dokumentálni, hogy az Önök pártja hogyan vélekedik a magyar vadászat és vadgazdálkodás jelenéről és jövőjéről, a vadászat állami vagy földtulajdonhoz kötött jogáról, a vadászat szervezetről stb. Állásfoglalásuk közzétételével lehetővé kívánjuk tenni, hogy a jövő évi választások előtt olvasóink, a magyar vadászok tájékozódhassanak a pártok elképzeléseiről, s a többi között: ennek megfelelően adhassák le voksukat...”

Olvasóinknak pedig ehelyütt ígérjük, hogy minden megkülönböztetés nélkül közöljük az elképzeléseket: „szíves véleményalkotás céljából”.

A szerkesztőség

Nézem a puskámat.

S közben eszembe jut, hogy sokan bíztak az Alkotmánybíróságban. Én nem. Amikor a tiszteletre méltó testület megállapította a kamatadó törvényességét, erősen kérdésessé vált számomra az olyanynyra hangoztatott jogállamiság, a közeledés Európához.

Nézem a puskámat.

S közben eszembe jut, hogy amikor hajnalok hajnalán sorba álltunk a Kézilőfegyver Vizsgáló Hivatal Mérőállomása előtt, és a végén nem vették át a fegyverünket, akkor valaki, aki ezt az egészet kiötlötte, s havonta keres annyit, mint a legtöbbünk egy év során, éppen a másik oldalára fordult, hogy kényelmesebben alhasson.

Nézem a puskámat.

S közben eszembe jut, hogy vannak, akik szíves-örömezt vállaltak volna mindazt a törődést, viszontagságot, amin mi keresztülméntünk, csak hogy még esélyt sem kaptak rá, s nemcsak olyanok, akiknek a vadászat a szenvedélyük volt, hanem olyanok is, akik ebből éltek, s értettek is ahhoz, amit csináltak, legalább annyira, mint a csodálatos rendeletek megalkotói a saját szakmájukhoz.

Nézem a puskámat.

S közben „én úgy gondolom”, hogy a többségükben elvtársakból lett urak figyelmen kívül hagyják azt a kényelmetlen valóságot, hogy a politika első sorban szolgáltatást jelent, a jó vezetés tudományát, hogy a hatalmukat nem Istentől kapták, mint az egyiptomi fáraók, még csak nem is valamely nagyhatalom kegyéből jutottak hozzá, mint nemrégiben az elődeik, hanem attól a néptől nyerték, amely két évvel ezelőtt szavazott valami ellen (romló életkörülmények, embertelen adók és gazdasági csőd), de nem kifejezetten arra, ami végül is lett az egészből (romló életkörülmények, embertelen adók és gazdasági csőd).

Nézem a puskámat.

S közben „én úgy gondolom”, hogy egy év múlva, amikor majd újra az urnák előtt állunk, nem lesz haszontalan emlékeznünk ezekre a minden igényt kielégítő, körültekintő és szakszerű intézkedésekre.

Nézem a puskámat.

Még megvan.

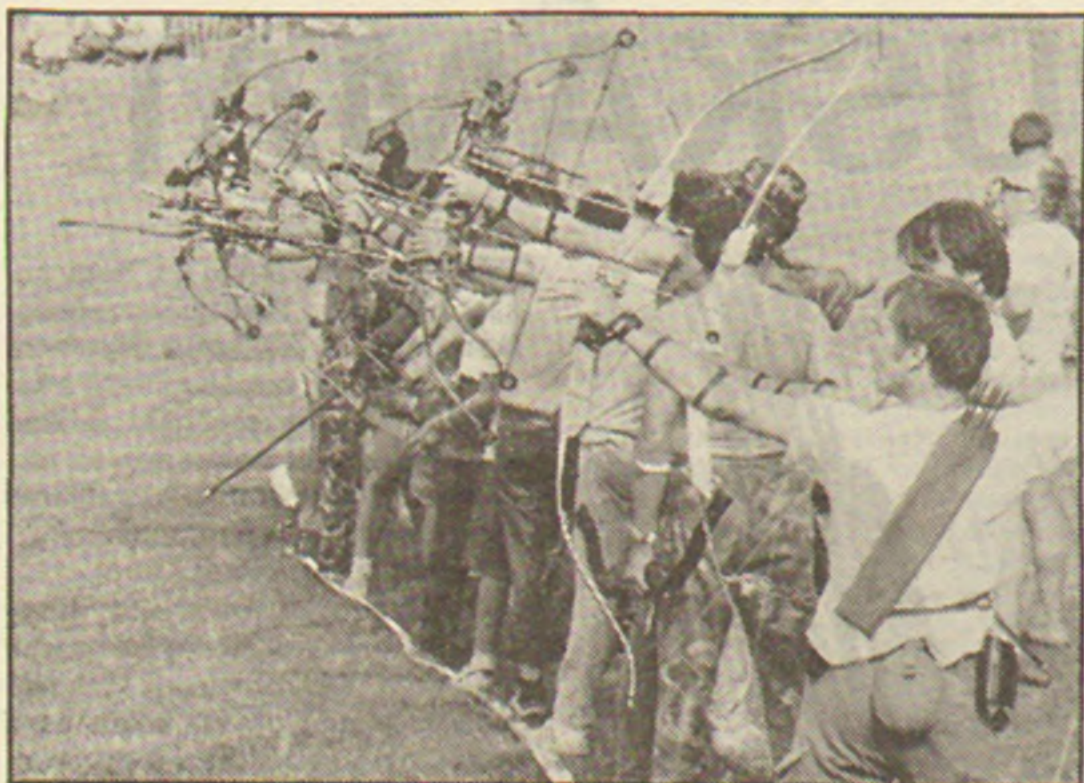
Ki tudja, meddig...

Magyar László

SZERETNE ÖN IS A T.W.C. VADÁSZKLUBJÁNAK TAGJA LENNI?
HA IGEN, JELENTKEZZEN VADÁSZTANFOLYAMAINKRA!
 FELVILÁGOSÍTÁS ÉS JELENTKEZÉS: 1118 BUDAPEST, VILLÁNYI ÚT 95. TEL.: 185-0895
VADÁSZÜDVÖZLETTEL!

A 165 méteres távolságnál egyszerre több íjász kísérletezhet

A tikasztó meleg kivetkőztette szokásos öltözkükből a versenyzőket

FESZÜLTEK AZ „IDEGEK”

Eddig úgy tudtuk, kétféle ember van: a normális és a vadász. De hová soroljuk a vadászíjászokat? Félre a tréfával, annyi biztos, hogy az íjászat egyre népszerűbb, mind többen hódolnak e sportnak és hónapról hónapra szaporodnak az íjjal – szabályosan és megszállottan vadászók. Érthető, hogy az eddigi bemutatón kívül meglepő-

en nagy érdeklődés kísér minden erő- és ügyességi próbát, versenyt.

A Gyulai EVG Erdész Vadász Klubja és a Magyar Terep- és Vadászíjász Egyesület július 17-én és 18-án kétnapos versenyt rendezett Tamásiban az íjászoknak, akik délelőtti 9 órától késő délutánig hódolhattak szenvedélyüknek, és

remek hangulatban mérhették össze tudásukat.

Szombaton, erdei terepen 24, különbözőképpen elhelyezett táblára kezdtek nyilazni a versenyzők. Ezt követte a leglátványosabb és legizgalmasabb versenyszám, a korongvadász íjaspárbaj. Utána a férfiak 165 méterre, a nők pedig 125 méterre levő körbe céloztak.

Egyszerre két íjász áll a standra, felröppentik a nagy, pizza nagyságú korongot, az nyer, aki a levegőben eltalálja. Az első napot ünnepélyes eredményhirdetés és közös vacsora zárta. Másnap szintén erdei terepen 24 állatalakos tábla volt a célpont. Kora délután díjkiosztással fejeződött be ez a remek két nap.

A verseny legizgalmasabb száma a páros korongvadászat

Havanné Erdélyi Ágnes célra tart

KÉP ÉS SZÖVEG: POLSTER GABRIELLA

TAMÁSI ÍJÁSZNAPOK

Eredmények

Első nap: szombat

24 táblás terepijászverseny, összesen 93 induló versenyző.

I. Nők:

1. Búzáné Baranyi Andrea
2. Góbor Erika
3. Varga Melinda

II. Férfiak:

II/A Compound bow kategória (összetett, vagy csigás íj)

1. Bánszky Gábor
2. Fehér Péter
3. Mikolai Győző

II/B Bare bow kategória (hagyományos íj)

1. Fuchs Péter
2. Bobok Endre
3. Szöllősi Antal

III. Ifjúsági versenyzők:

1. ifj. Selmeczi Tóth János
2. Beke Róbert
3. Ferenczi Gábor

A terepijász-versenyen legtöbb pontot elérő versenyző: Búzáné Baranyi Andrea. Korongvadász-párbaj verseny győztese: Pusztai Zoltán.

Clout íjászat: (távolsági íjászat nők: 125 m, férfiak: 165 m)

Nők:

1. Búzáné Baranyi Andrea
2. Havanné Erdélyi Ágnes
3. Varga Melinda

Férfiak:

1. Búza Csaba (telitalálattal)
2. Józsa Imre
3. Dienes Sándor

Második nap: vasárnap

24 táblás állatalakos vadászíjász verseny a FITA szabályok szerint. Összesen 76 induló versenyző.

Nők:

1. Búzáné Baranyi Andrea
2. Havanné Erdélyi Ágnes
3. Góbor Erika

Férfiak:

II/A Compound bow kategória (összetett, vagy csigás íj)

1. Bánszky Gábor
2. Pétervári Gábor
3. Fehér Péter

II/B Bare bow kategória (hagyományos íj)

1. Fuchs Péter
2. Bobok Endre
3. Szöllősi Antal

A vadászíjász versenyen legtöbb pontot elérő versenyző: Fuchs Péter. A két nap versenyén elért helyezések pontszámok alapján a legeredményesebb versenyző: Bánszky Gábor.

MINDENKINEK! MINDENT EGY HELYEN!

Nagykereskedők, viszonteladók és egyéni vásárlók részére:
Sörétes és golyós vadászfegyverek • Önvédelmi
maroklófegyverek • Gáz- és riasztófegyverek és ezek löszerei •
Horgász- és ruházati cikkek

KEDVEZŐ ÁRON NAGY VÁLASZTÉKBAN

Helyi műhelyünkben vállaljuk a fegyverek szakszerű javítását,
bevizsgálását, belövését, távcső szerelését és hatástalanítást.

DE HOL?

AZ ARANYFÁCÁN VADÁSZ-HORGÁSZ ÁRUHÁZBAN

A KÁDÁR UTCÁBAN,
A NYUGATI PÁLYAUDVAR MELLETT.

EGY KALAPPAL!...

...KÍVÁN MINDEN
KEDVES VADÁSZ TÁRSÁNAK A

HUNNIA
Vadászati és Kereskedelmi Kft.

8640 Fonyód, Vitorlás út 34.
Telefon: 85/362-222, 362-066
Telefax: 85/361-262
Telex: 22-3817

OPEL

OPEL CAMPO

TEREPJÁRÓ KISTEHERAUTÓ AZ AGRO-PEL
KFT. OPEL MÁRKAKERESKEDÉSTŐL!
OPEL CAMPO: – ÖTSZEMÉLYES, NÉGYAJTÓS
UTASTÉR – 1,51 x 1,53 MÉTERES RAKFELÜLET –
2,5 LITERES, 76 LÓERŐS (56 kW-os)
DÍZELMOTOR KÖZVETLEN
BEFECSEKENDÉZÉSŰ, ÓRÁNKÉNT 130 KM-ES
SEBESSÉGRE KÉPES. – A BIZTONSÁGOS
MEGÁLLÁST A TERHELÉSTŐL FÜGGŐ
FÉKERŐELOSZTÁS, A BELSŐ LÉGHÜTÉSŰ
ELSŐ TÁRCSAFÉK ÉS A NAGYMÉRETŰ HÁTSÓ
DOBFÉKEK TESZIK LEHETŐVÉ. – KIVÁLÓ
TEREPTULAJDONSÁGOK.
– ZÁRTHATÓ MŰANYAGFEDÉL
MEGRENDELHETŐ HOZZÁ: 90 000 Ft + ÁFA

**HASZNÁLT UAZ GÉPKOCSIT
VÁSÁRLÁSKOR A VÉTELÁRBA
BESZÁMÍTUNK. ÁRA: 1 494 480 FT + ÁFA**

EZENKÍVÜL FIGYELMÜNKBE AJÁNLJUK
LEGÚJABB OPEL TEREPJÁRÓINKAT:

**FRONTERA 2.3TD
BRUTTÓ ÁRA: 3 291 000 FT
MONTEREY 3.2
V6 BRUTTÓ ÁR: 3 950 000 Ft**

CÍMÜNK: 1158 BUDAPEST, CSERVENKA MIKLÓS U. 100-102.
TELEFON: 163-5619/12, 15. TEL/FAX: 183-6565.

Bemutatótermünk: Budapest VII., Kertész u. 24.
Telefon: 269-6611

Vadgazdálkodás, vagy rablógazdálkodás?

Az utóbbi években annyi aggasztó jelenség és jelzés tanúi voltunk és vagyunk, hogy a fenti kérdést immár nem lehet tovább fel nem tenni.

Ha visszagondolok azokra az idők, midőn a háború után, a radványi rezervátumban, közel négy éven át, lévén annak vezetője, a vadállomány létszámának felemelése érdekében sem én, sem a vadászati személyzet más tagja és egyetlen vendég sem lőhetett szarvas, őzet és muflont, ma ezt a tényt sokan el sem hiszik, egyszerűen fantazmagóriának képzelik. A néhány vaddisznót is dugott puskákkal lőtük meg, nem lévén senkinek sem engedélyezett golyós fegyvere. Ez az időszak 1950-ben ért véget, amikor négy év várakozás után, már engedélyezett saját golyós fegyverünk is volt. Ekkor ért véget az, a vad szempontjából „aranyozott szép napok”, melyre az akkori szarvasok késői úkunokái is könnyes szemmel gondolnak vissza.

Aztán változtak az idők, a vadászati vezetés és a szempontok. Ki alakultak a kormányvadász-területek, az állami vadrezervátumok mellett és ehhez a számos vadásztársasági terület. Mindegyik igyekezett a maga szempontjából kedvező lehetőséget teremteni és túlzásoktól mentesen vadgazdálkodni.

A külföldi vadászvendégek körülbelül 1956 szeptemberében jelentek meg és lettek egyre gyakoribb vendégei a magyar, főleg államerdészeti kezelésben lévő területeknek. Valutát hoztak hazánkba, melynek egy része később, a Nemzeti Banktól Moszkvába vándorolt.

Egyre több lett a vendég, és évről évre nagyobb a nemes valutabevétel. Ám, a kormányterületekre ezek a „kémgyanus elemek” nem teheték be a lábukat. Az ott vadászó vezetők hiába lőtték meg a legerősebb bikákat, ebből bevétel nem származott, legfeljebb a vadhús jelentett némi értéket. Elit területeken lőtt és egyre több jeles trófea került így a vadgazdálkodás veszteséglistájára. Ez az úzus akkor kezdett fokozottabb mértékben jelentkezni, amikor a 60-as években, miniszteri kezdeményezésre, megjelentek a színen a honvédségi kreatúrák, nagyvadászterületek képében. Hová, állítólagos objektumok létezése miatt, úgyszintén nem tehetette be a lábát fizető külföldi vadászvendég! A képzeletbeli, sőt utopisztikus devizabevétel ezúttal is elmaradt. Ez magyar szempontból látens rablógazdálkodás volt. Az alsóbbrendű vezetők kormányvadászterületeken és H. M. erdőkben sem vadászhattak, de meghívták őket erdőgazdasági és vadásztársasági területekre, mert ezek vezetőinek – párttagok lévén – egzisztenciális biztosítékul, pártfogókra volt szükségük.

Így a jó példa hatására, a régi vadászati fegyelem ezeken a területeken is egyre lazult. A vadászati és erdészeti személyzet is igyekezett a fegyelem béklyóit levetni. Ez teljesen érthető: ha mások ingyen vadászhattak, nekik pedig csak a kiszolgáló szerepe jut, ez megalázó és

egyre unalmasabbá válik. A vadásztársaságok elnökei több jogot formáltak a külföldi vendégek ajándékaikra, borraivalra, mint az egész esztendőben a vad után járó, gondoskodó hivatásos vadász, aki télen megdermedve szállt le az etetőszárról (például magam is!), amíg nem mely erdészetvezető terepjáró autón járván az erdőt, néhány sutavad lelövésével járult hozzá a vadállomány apasztatásához és jelent meg a területen a vadász által megfigyelt bika lelövésére a vendég kísérőjeként, míg a hivatásos vadász újabb bikák után kutathatott.

Miközben az arányok egyre jobban eltolódtak, a mind több vadászvendégben láttak növekvő fantáziát. Megkezdődött a luxus vadászházak építése és berendezésének cseréje, kastélyok átépítése külföldi vadászok állítólagos magas igényeinek kiszolgálására. Holott ezek nem a luxuslakosztályokat keresték, lévén odahaza gazdagon felszerelt lakásuk, hanem vadásziasan szerettek volna vadászni és nem terepjárón végigrohángászni az erdőn. Így teljes sikerrel megfosztották a civilizációból menekülő, megviselt idegzetű nyugati vendéget az erdő csendjétől, amelyet csak a bőgő bikák orgonálása szakított meg. Helyette kapták és kapják ma is az odahaza megbírált motorzúgást, nem hallván meg ettől a bikák bőgését, és kényszerűségből engedelmeskedve, csak lőnek, de nem vadásznak!

Mind több vendég, mind több remélt ajándék és meghívás, egyre kevesebb szarvas, egyre több megmaradt fiatal bika kényszerű lelövés, hiszen a vendég 1000-2000 kilométerrel jöve, nem mehet haza üres

kézzel! A gyerekbikák lelövésének ódiáját pedig a kísérő hivatásos vadász veheti magára. Aki a sok vendéget idecsődítette, igazgatói mivoltában, majd a vendégek búcsúestjén fog csak megjelenni! Hogy gazdaságilag mit jelent egy szarvasbikát 4-5 éves korában és nem 12-14 évesen lelővetni, azt minden tájékozottabb bölcsen tudja. Tessék megnézni az árlapot: 3,5 kilós agancs és (legalább) 8 kilós ára között mi a különbség?! De hát a vad nemzeti vagyon! Kiknek van joguk ezt így elherdálni?!

Szarvasos területeken az állomány fogyatkozása olykor több, mint szembetűnő, egyenesen elkeserítő!

Két példa: A hetvenes években a Kaszói déli, általam kezelt szentai erdőben évente számolhattam körülbelül 25-26 állandó bőgőhellyel. A „jóindulatú” vezetőség (Kaszóban) a legjobban berendezett területrészeit átadta egy szomszédos úgyszemint hivatásos vadásznak. (Az 50-es években, midőn én Kaszóban rezervátumvezető voltam, ő igáskocsis volt). A nyolcvanas években, utódom kezelésében, a szentai területen már csak 5-6 bőgőhelyen volt szarvas. Jött az ominózus kerítésépítés és lett szarvas dúlásig! A nóta végét a jelenleg is még ott dolgozó vadászok tudnák elmesélni. Kerítésen összetört szarvasok és tömeges lelövés...

Jelenlegi lakásom, messze a Dunántúltól, szarvasos erdők között van. Itt 5-6 évvel ezelőtt még a házam melletti dombtetőről, évente körülbelül 3 kilométer körzetben, hallani és látni lehetett 5-6 állandó bőgőhely szarvasait. Tavaly, 1992 őszén, ez a régió bőgés idején csen-

des volt, mint a temető. Sehol egyetlen hang! „Lemorzsolódtak!” Az okokról és kísérőjelenségeikről nem is írok...

Vagy kicsiben: elmesélték (szavahihető tanúk), amint egy vadásztársaság hajtást rendezett szarvasra (Dunántúl) és a vendégként meghívott erdész(?) egy hajtásban két koronás bikát „selejtezt” ki! Szóval, ennyire gazdagok vagyunk!

Vadgazdálkodásunk egyik jellemzője még, hogy a magyar vadászati lehetőségek reklámozása a külföldi, főleg német és osztrák vadásztársaságokban annyira jelentéktelen, hogy úgyszólván csak a német vadászirodák és nagy cégek, Kettner hirdetéseiben jelenik meg. De a Jagd in Polen, Jagdreisen in die CSFR, sőt Litauen, Weissrussland, nagy betűkkel hirdetik a vadászati lehetőségeket, odaát!

Az a régi nóta, hogy hazánk vadászati nagyhatalom, itthon hangzott el, eltakarva vétkes hibákat. Ma olyan országok jelentenek szarvasban és vaddisznóban is vetélytársat, melyekről eddig itthon igen kevés embernek volt és van tudomása. Például Litvánia, ahol 1992-ben nyugatnémet vadász több 12 kilogramm feletti bikát és 27 centiméteres agyaráú kant lőtt.

És ha már a vaddisznónál tartunk, érdemes azon is elgondolkodni: vajon miért ismétlődnek meg évről évre külföldi csoportok részére rendezett hajtóvadászatok, melyeknek kétnapos terítékében jó, ha egy közepes kan akad, amikor a vendégek a kocák szemfogait szedetik ki emlék és trófea gyanánt, mert becslésük szerint tíz évbe is beletelik, míg egy kan agyaráú vihetik haza hosszú évek türelmes várakozásának gyümölcseként, ha szerencsésük is volt egy kant lőni. Idő előtt és a vendégvadászok előtt is, ellövik a kanokat és a nagytestű vezetőköcskéket vadkárelhárítás közben. Igen kevés az erdei vadföld, a csicsókát nem kultiválják, a vad ki-megy a mezőgazdaságba és a java ott is marad.

A trófeabírálat régi szigorúságát sem ártana felújítani! Elnéző, vagy eléggé hozzá nem értő trófeabírálok több kárt tehetnek, mint sokan hiszik. A ma ragályos betegséggé fajult autós orrvadászat mennyire részese a rablógazdálkodásnak, akik még a gyilkosságtól sem riadnak vissza, ma már általános panasz tárgya. Példáan szigorú büntetésről hírt nem is hallani! A fegyverek műszaki, a vadászok egészségügyi vizsgáztatása helyett erről kellett volna a kormányzatnak gondoskodnia. És tisztújítást a „vadászati berkekben”! A régi gyökerek korhadtak... de vegyünk példát azokról, ahol a vadászetika ma is töretlen, ahol nemes hagyományokat ápolnak, vérebeik nélkül nem képzelhetnek el szarvasos területeket, és a hivatás töretlenül hivatás maradt.

Mert ilyen vadászterületek is vannak, csak éppen kevesebb.

Rácz Sándor
nyugdíjas fővadász

Vadvédelmi és Vadgazdálkodási Kamara

A VVK a „profik” szakemberek tömörülése, amely sem szektorhoz, sem céghez nem kötődik, hanem minden jó ügyet támogató, tenni akaró szakemberre számít. A kamara alapítói a vadászat indokolatlan, sőt ártó polarizációja ellen kívánnak fellépni, mivel a jelenlegi helyzetben a különböző szervezetek egyike sem alkalmas arra, hogy mérnöki szinten, teljesen átfogó jelleggel, szektorsemleges partnere legyen az állami szervezeteknek, akik támogató vagy ellenőrző érveiket és véleményeiket a szakma szempontjából megfogalmazni vagy megvédeni képesek, például a jogalkotás mellett, vagy elleneben. Cél az is, hogy azok, akik a vadgazdálkodást hivatásnak – és nem foglalkozásnak tekintve, erre a ma igen rögzös útra léptek, megtalálhassák azt a szervezetet, amelyben hozzájuk hasonló szakemberekkel találkozhatnak, de nem a spontaneitás, hanem az igényes, magas szintű szakmaiság jegyében.

A főbb területek és célok:

- a kamara fogja össze a tag értelembe vett vadgazdálkodásban dolgozó mérnöki kart,
- ezzel elősegítse, hogy a vadgazdálkodás teljes vertikumában a szakma szempontjai érvényesüljenek,
- támogassa a fentieknek megfelelő jogalkotói döntéshozatalt, szerezzék meg és éljen a jogszabálytervezetek észrevételezésének hatáskörével,
- szakmailag alapozza meg az új típusú regionális vadgazdálkodási tervezést,
- segítse elő, hogy a vad és élőhelyének viszonyát az erdő-, mező- és vadgazdálkodás, illetve a természetvédelem kérdéseit szigorúan szakmai és tudományos alapon kezeljék.

– találkozási és tapasztalatszerzési fórumot teremtsen a vadgazdálkodási szakembereknek,

– kezdeményezze, hogy a szakmai képzés ökológiai szemléletű, kulturált és jól felkészült szakembereket képezzen, alsó-, közép-, és felsőfokon, észrevételezze a vadgazdálkodási alap- és alkalmazott kutatások témaköréit, azok koordinációját,

– adjon lehetőséget szakmai kiadványok megjelenésére, tegyen javaslatot szerzői, szaklektori és szakfordítói megbízásokra,

– pártfogolja, támogassa a szervezet esetleg munkanélkülivé váló tagjait.

A kamara tagjai a VVK tevékenységébe tartozó területeken tevékenykedő felsőfokú végzettségű természetes személyek lehetnek, akik elfogadják a kamara céljait. A kamarai tagság feltételei: felsőfokú vadgazdálkodási képesítés (vadgazdálkodási szakmérnök, mezőgazdasági mérnök, erdőmérnök, állatorvos, kivételesen jogász, vadgazdálkodási üzem-mérnök, MAVOSZ felsőfokú vadgazdálkodási tanfolyam), vadgazdálkodási munkakör (vagy ebből származó nyugdíjasság vagy munkanélküliség), a kamara alapszabályának elfogadása, alapító tagság vagy belépés írásos szándéknyilatkozat alapján, legalább két ajánló tag támogatásával. Az éves tagsági díj 3000 forint, amelyet két egyenlő részletben kell fizetni. Az elnökség tagjai: Nagy István, elnök, dr. Bod Lajos és dr. Porubszky János pénztárosok, Csányi Sándor és ifj. Csonka Tibor elnökségi tagok. A kamara székhelye: 1051 Budapest, Nádor u. 34.

A Vadvédelmi és Vadgazdálkodási Kamara elnöksége

Vadgazdálkodási és Szigetközi halgazdálkodási konferencia és kiállítás Mosonmagyaróváron

Európában az elsők között alakult felsőfokú agrár- és mezőgazdasági tudományi intézet, a Magyaróvári Akadémia 175. éves évfordulóját ünnepli a PANNON Agrártudományi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaság-tudományi Kar.

Az intézményt Albert Kázmér szásztescheni herceg alapította azzal a céllal, hogy birtokait jól képzett gazdatisztek irányítsák. Az intézetben 1848-ig német nyelven, később magyar nyelven folyt az oktatás. Az oktatók között kiemelkedő tudósok méltán Európa hírvé tették a Magyaróvári Akadémiát, (Cserháti Sándor, Újhelyi Imre, Rázsó Imre, Linhardt György stb.)

Időközben több szervezeti változás következett be, míg a jelenlegi szervezeti formájában Mezőgazdaság-tudományi Kar-ként működik.

A halászat oktatása a Magyaróvári Akadémián az 1870-es évektől kezdve ismeretes. Kisebbségi kihagyásokkal a Kísálatenyésztés című tantárgy keretében, vagy fakultatív tárgy formájában került előadásra.

A vadgazdálkodás oktatása az intézmény megalapítása után az Erdészeti című tantárgy keretében került ismertetésre. Önálló tárgyként 1964 óta, fakultatív formában folyik az oktatás az állattani tanszéken. A mezőgazdasági szakember ma már nem nélkülözheti a vadgazdálkodási ismereteket, annál is inkább, mivel a vadászható állatfajok jelentős része a mezőgazdasági területeken él,

és ezek gazdasági kihatásai – akár a jövedelmezőséget, akár pedig a kártételt illetően – nem elhanyagolható a gazdálkodásban. Egyrészt ezért szükséges a tárgy oktatása, másrészt a hallgatók mintegy 70 százaléka sajátítja el az azzal kapcsolatos ismereteket.

A vadgazdálkodás oktatása a III. évfolyamon fakultatív módon történik, két félévben. A tárgy témaköréből minden évben 3-4 hallgató diplomadolgozatot készít, melyet az államvizsga során megvédenek. A szakon a hallgatók közül többen részt vettek, illetve részt vesznek a Tudományos Diákköri Konferencián (TDK) is.

A végzett hallgatók közül jó néhányan – éppen az itt tanultak felhasználásával – számos üzemi vadászterületen jelentős vezetői posztot töltenek be.

Az óvári kar oktatói és hallgatói jogosan büszkék az olyan nagy szakmai tudású elődökre, mint Fekete István és dr. Studinka László. Hagyományaikat tisztelettel őrzi a hallgatók által megalapított Fekete István Természet- és Környezetvédelmi Kör.

A kar távlati oktatási tervében szerepel a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetemmél közösen együttműködve a vadgazdálkodási üzemmérnök-képzés beindítása.

A kar állattani tanszékén dolgozó oktatók-kutatók az elméleti ismereteket kiegészítették gazdag gyakorlati tapasztalatokkal. Erre lehetőséget biztosított a közeli Lajta-Hansági Rt. – mint a kar tangazdasága, ahol közel 24 ezer hektár területen szakszerű vadgazdálkodás folyik napjainkban is. A gazdaság kedvező feltételei lehetőséget biztosítottak, illetve biztosítanak a vadgazdálkodási kutatásokra. Ezáltal lehetőség nyílt az állami kutatási feladatokra való bekapcsolódásra is. Így kutatás folyik 1977 óta a fácskányésztes területén és a szürke fogoly megmentésére irányuló kísérletek kezdődtek el.

Az 1993-as esztendőt jubileumi évnek minősítette a kar vezetése. Májustól kezdődően a tudományterületek mindegyike ülésszakot, bemutatót és szakembertalálkozót rendez.

A rendezvények között szerepel a Vadgazdálkodási és szigetközi halgazdálkodási kiállítás és konferencia. A kiállítás és konferencia célja olyan rendezvény szervezése, amely érdeklődésre tarthat számot a szakemberek és érdeklődők között. Ezért kerül sor 1993. augusztus 28–31. között vadgazdálkodási, vadászati és halászati kiállításra, amit kiegészítenek az egyetemen már meglévő kiállítások. (Az állattani tanszéken élővilág, a várépületben helytörténeti és Lucsonyban az eke-fejlődéstörténeti kiállítás.) A kiállítás megnyitását követően az agrár fórumon lehetőség nyílik a hazai mezőgazdaság aktuális kérdéseinek a megvitatására is.

A kiállításához kapcsolódik az 1993. augusztus 31-én tartandó tudományos konferencia. A plenáris ülésen tájékoztatás hangzik el a vadgazdálkodásunk és halgazdálkodásunk jelenlegi helyzetéről és jövőjéről.

A tudományos ülésszak két vadgazdálkodási és egy halgazdálkodási szekcióban folytatja munkáját. A rendező szervek a szakmai előadások megtartására a témákban jártas neves hazai és külföldi előadókat kértek fel.

Az alábbi témakörökben hangzanak el előadások:

Nagyvadgazdálkodási szekció:

- nagyvadállományunk helyzete és kezelési perspektívái
- nagyvadeltartásunk lehetőségei a változó birtokviszonyok mellett
- a vadkárelhárítás lehetőségei erdei és mezőgazdasági területeken
- Hargita megye nagyvadgazdálkodása
- az özgazdálkodás tendenciái az elmúlt két évtizedben

– a gímszarvas intenzív hasznosítása

– vadgazdálkodás a Lajta-hansági Részvénytársaságban

– a gímszarvas-populációk trófeaminőségének sajátosságai.

Szárnymasvad-gazdálkodás

– a hazai fácskányésztes és hasznosítás időszzerű kérdései és problémái

– komplex fogolyhasznosítások a Lajta projectben

– tartástechnológiák hatása a tenyésztett fácskán reprodukciójára

– a szigetközi vadásztársaságban az elmúlt évtized fácskányezési és vadászati eredményeinek bemutatása

– a mesterséges tenyésztés negatív hatása a fácskán érték-mérő tulajdonságaira

Halgazdálkodás:

– a MOHOSZ horgász célú halgazdálkodása

– a haltenyésztési kutatás jelenlegi helyzete Magyarországon

– a vízminőség mérése és jelentősége a biztonságos halgazdálkodásban

– a haltelepítés időszzerű kérdései a Szigetközben

– a megye horgászvízeinek bemutatása 1991-ben készült film alapján

– Dunakiliti Duzzasztómű és környezetének megtekintése igény szerint

A rendező szervek:

Pannon Agrártudományi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaság-tudományi Kar, Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem, Lajta-hansági Részvénytársaság, Veszprémi Akadémiai Bizottság vadgazdálkodási szakbizottsága, Agrocomp Korlátolt Felelősségű Társaság.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt, különös tekintettel az Óváron végzett gazdaszokat. Érdeklődés és jelentkezés az alábbi címen:

Dr. Nebehaj István
egyetemi adjunktus
9200 Mosonmagyaróvár,
Vár 2.
Tel.: 98/315-911, Telex: 24-211

Die Nr. 1 in Sachen Jagdreisen

Zentrale: H-1014 Budapest, Uri u. 35. Burgviertel,

☎ + FAX: (36-11) 559-796 TELEX: 22-2237

Filiale Ostungarn: H-5540 Szarvas, Vajda Péter u. 25.

☎ + FAX: (36-67) 13-301

SZÍVESEN VÁRNÁNK A VADÁSZTERÜLETEKTŐL

MÁR MOST

**A VADDISZNÓHAJTÁSRA ÉS -RIGLIZÉSRE VONATKOZÓ
FELAJÁNLÁSAIKAT.**

Eduard Kettner

KETTNER-PILIS

Vadászati és Kereskedelmi Kft.

**FELÍVELŐ PÁLYÁN VAGYUNK.
A TOVÁBBJUTÁSHOZ KIVÁLÓ
PARTNEREKET KERESÜNK.**

**SZERZŐDÉSKÖTÉS ÁFA VISSZATÉRÍTÉSI
GARANCIÁVAL**

1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 8.

Telefon: 155-5282, 155-5246 Telefax: 155-4037

**AKÁR MOST VESZ,
AKÁR ELAD,
VADHÚS ÜGYBEN
CSAK**

ÖREGLAK

8697 ÖREGLAK, TELEFON: 85-330-845, TELEX: 13-452

TERRAPRINT KFT.

az alábbi könyveket ajánlja megvételre, természetet
és vadászatot kedvelők számára:

VADÁSZBIBLIOGRÁFIA

tartalmazza az 1992. dec. 31-ig a világon magyarul kiadott
vadászkönyvek jegyzékét.

Összeállította: Dr. Ádámfy Tamás, A/5 oldal.

Fogyasztói ára: 295 Ft

BAKLÖVÉS, VADÁSZVICCEK,

humoreszkek gyűjteménye.

Tálosi István-Zsirai László szerkesztésében Izsák Jenő grafikáival,
112 A/6 oldal.

Fogyasztói ára: 125 Ft

HOGYAN LETTEM SIKERES

az Esztergomi László szerkesztette riportkönyvben, főleg
a rendszerváltás óta eredményes vállalkozók – köztük
a HUNTURIST RT. vezetője és a Pilisi Vadásztársaság elnöke
vallanak sikereikről.

A/5 méret

Fogyasztói ára: 325 Ft

Az ismertett könyvek megrendelhetők:

TERRAPRINT KFT.

1142 BUDAPEST, Tengerszem u. 40/A

Telefon: 251-9292

Vadásztársaságoknak, a szeptemberi vadásznapi rendezőinek,
könyvterjesztőknek, viszonteladóknek nagy tételnél 10-30%
kedvezmény!

Várjuk szíves megrendeléseiket.

DIANA

Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet

DIANA TRADE KFT.

CSAK NÁLUNK:

Bizományos értékesítésre leadott sörtes és golyós vadászfegy-
verek újszerű állapotban, nagy választékban ● Gáz- és riasztó-
pisztolyok, légpisztolyok, légfegyverek, hatástalanított fegyverek
engedély nélkül ● Fegyverjavító műhelyünkben vállaljuk a va-
dászfegyverek szakszerű javítását, belövését, bevizsgálását és
céltávcső szerelését, valamint fegyverek hatástalanítását ● Fegy-
verboltunk és műhelyünk címe: 1077 Budapest, Wesselényi u. 74.
Telefon: 122-4002 ● Nagykereskedők, viszonteladók és egyéni
vásárlók figyelmébe ajánljuk DISZKONT részlegünket: Budapest
X., Szacsvay u. 44. Telefon: 147-2516

NIMRÓD
KERESKEDELMI KFT.

Központ és nagykereskedelem
1068 Budapest, Szalmás P. u. 4-6.
Telefon: 122-9830. Fax: 142-8887

AKTUÁLIS

**SPECIÁLIS SAFARI RUHÁZAT, RÖVID,
HOSSZÚ ÉS KOMBI NADRÁGOK, SOK ZSEBES
MELLÉNYEK ÉS KABÁTOK REKLÁM ÁRON
A BUDAPESTI SZAKÜZLETÜNKBEN!**

Kérjük, keressen fel bennünket!
Várjuk Önt az alábbi üzleteinkben:
Budapest VI., Andrássy út 12. Tel.: 132-3180
Pécs, Bajcsy-Zsilinszky út 3. Tel.: 72/413-904
Miskolc, Ady E. u. 5. Tel.: 46/443-701
Szeged, Tanácsköztársaság u. 9. Tel.: 62/312-782
Gyöngyös, Rózsa u. 2. Tel.: 37/311-898
Zalaegerszeg, Tompa u. 1. Tel.: 92/313-523
Mezőkövesd, Dózsa Gy. út. 2. Tel.: 40/312-011

MENNYI A VAGYONA?

– nyilvántartva – jelenlegi értéken – piaci forgalmi értéken
**Ha ez idáig nem tudta, most saját
és vadásztársasága érdekében tudnia kell!**

A HUBERTUS BT. ÚJ SZOLGÁLTATÁSA!

**Vállaljuk a társaságok teljes körű
vagyoneértékelését:**

– épületek, építmények, gépek, műszaki berendezések,
tárgyi eszköznek minősülő felszerelési tárgyak, valamint
nagyvadállomány korrekt becslése helikopterrel.

**HOGY A LESRŐL NE CSAK LESSEN, DE MÉG LŐHESSEN
IS! FELKÉSZÜLTEN VÁRJA A JÖVŐ VÁLTOZÁSAIT?!**

Címünk: 1054 Budapest, Nádor u. 34.
Telefon: 111-9608. Tel./Fax: 131-4790

FRANKONIA

TRÓFEA KFT., GÖDÖLLŐ, ISASZEGI ÚTI
NAGYKERESKEDELMI RAKTÁRÁN VÁRJA
TISZTELT VÁSÁRLÓIT.
LEVELEZÉSI CÍM: 2101 GÖDÖLLŐ, PF. 176.
TELEFON: 06-28-330-291
TELEFAX: 06-28-320-760

AUGUSZTUSI AJÁNLATUNK!

**FRANKONIA
GUMICSIZMÁK
TELJES
MÉRET-
VÁLASZTÉKBAN**

1710 Ft + ÁFA

A NIKE-FIOCCHI Kft. az olasz FIOCCHI cég termékeinek hazai forgalmazója. A jelenleg kapható FIOCCHI lőszertípusok és árak viszonteladók részére.

Típus	Ár Ft/db + áfa	Típus	Ár Ft/db + áfa
.22 l.r. MAXAC	3,70	12 HV 12/70/22 36 g	23,68
.22 l.r. EXACTA CARABINE	8,45	6,8/11-M Green	4,26
.22 l.r. CARABINE	4,00	6,8/11-M YELLOW	4,26
.22 Short	3,88	6,8/11-M RED	4,26
9 mm Luger PRN	38,20	.38 Super Auto FMJ	25,41
6,35 mm (.25) FMJ	14,11	.38 Special JSP	21,78
.44 Magnum SJSP	36,23	9 mm Para blank	22,31
8 mm blank	14,52	.22 L.R. pistol	7,62
9 mm blank	22,31	7.65 Para FMJ	23,83
.380 blank	13,00	.357 Magnum JSP	25,41
4,5 mm DIABOLO Match Rifle	0,90	.357 Magnum L.S.WC	25,41
4,5 mm DIABOLO Match Pistol	0,90	.45 ACP LRN TFL	25,20
TOP TRAP 2 12/70/12 28 g 7,5	16,10	.22 Cattle killer red	3,80
TOP SKEET 12/70/16 28 g 9,5	17,14	.380 Cattle Kill. Red	13,00
SUR 36 12/70/27 36 g	30,20	9 mm Luger/Combat FMJ TC	20,00

TERMÉKEINK AZ ALÁBBI CÍMEN RENDELHETŐK MEG:

8184 Fűzfőgyártelep Pf. 22
Tel.: (88) 351-310 Telefax: (88) 351-091
1015 Budapest, Donáti u. 5/B
Tel.: (1) 201-1854 Fax: (1) 201-1881

AZ ÉRTÉKESÍTÉS NAGYKERESKEDŐINKEN KERESZTÜL TÖRTÉNIK.

Kettner Nimród Kereskedelmi Kft.
1068 Budapest, Szalmás P. u. 4.
Tel.: 122-9830, Fax: 142-8887

HUNO Kft.
8200 Veszprém, Brusznai Á. u. 6.
Tel.: (88) 324-834

Harmónia Vadászbolt
4032 Debrecen, Hatvani István út 13/B
Tel.: (52) 344-111

Frankónia Trófea Kft.
2100 Gödöllő, Isaszegi u.
Tel.: (36) 328, 330-291, Fax: (36) 328, 330-291

Trófea Vadászbolt
4033 Debrecen, Budai N. A. u. 175.
Tel.: (52) 316-916, Fax: (52) 316-916

Káta-Pál László
Vadász-Ijász-Horgászciikk Kereskedő
5900 Orosháza, Könd u. 44.
Tel.: (68) 311-612

JAGD-SAVARIA Kft.
Szombathely, Thököly út 33.
Tel./Fax: 94/312-981

A DEBRECENI TRÓFEA NAGYKER AJÁNLATAI:

SÖRÉTES ÉS GOLYÓS FEGYVEREK RÉSZLETRE!

SÖRÉTESLŐSZER-VÁSÁR: 14,50 FT-TÓL NAGY TELJESÍTMÉNYŰ, FÓKUSZÁLHATÓ, KÜLÖNLEGES VADÁSZLÁMPÁK MEGRENDELHETŐK UTÁNVÉTEL!

„Dublé” Vadászbolt, 4033 Debrecen, Budai Nagy Antal u. 175.
Tel./fax: 52/316-916
TRÓFEA Vadász- és Iparcikkbolt, 4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 3.
Tel.: 42/315-789

PARFORCE Vadászbolt

Értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy új helyre költöztünk.
Címünk: Bp. XIII., Visegrádi u. 9.
Telefon: 132-2383

CONCORDE TRAVEL

a TV 1-en minden hétköznap reggel 5.47-kor, illetőleg szombaton 6.17-kor FALUTÉVÉ, vasárnap reggelként 6.45-kor FALUTÉVÉ MAGAZIN

Mindent egy helyen a STEFÁN KFT.-NÉL,

Szekszárdon! 7100 Szekszárd, Kossuth Lajos u. 32. Telefon: 74/19-609

VADÁSZBOLT:
VADÁSZFEGYVEREK, ÖNVÉDELMI FEGYVEREK, LŐSZEREK, FEGYVEREK
BIZOMÁNYOSI ÁRUSÍTÁSA
TRÓFEABÍRÁLAT · FEGYVERJAVÍTÁS · BELÖVÉS · VIZSGÁZTATÁS ·
TÁVCSŐSZERELÉS

Nyitva tartás: hétköznap 8-17 óráig, szombaton: 9-12 óráig

MEGNYÍLT

VADÁSZ-HORGÁSZ ÉS SPORTBOLT

VADÁSZFEGYVEREK, LŐSZEREK, TÁVCSŐVEK, SZERELÉKEK ÉS RUHÁZAT
LÉGPUSKÁK, HORGÁSZFELSZERELÉSEK
ETETŐANYAGOK, MINDENNEMŰ SPORTFELSZERELÉSEK

SPORTBOLT

7150 Bonyhád, Széchenyi tér 11. 4. számú üzlet (Polgármesteri Hivatal mellett)

AUTOPRESS

Vezérképviselet és bemutatóterem:
Balatonfüred, vasútállomás
Tel./fax: 86/343-328

KORANDO 4WD

TEREPJÁRÓK

MOTOR: 2238 ccm DÍZEL

FELSZERELTSÉG: KÖZPONTI AJTÓZÁR, ELEKTROMOS
ABLAKEMELŐ, LÉGKONDICIONÁLÓ, SZÍNEZETT, HŐSZI-
GETELT ÜVEGEK, 4 HANGSZÓRÓS SZTEREO RADIO-
MAGNÓ, METALFÉNYEZÉST STB
HASZNÁLHATJA TEHERAUTÓNAK, SZEMÉLYAUTÓNAK
(4, 5, 6, 9 SZEMÉLY RÉSZÉRE) OTT IS, AHOL NINCST
BEVEZETŐÁR: 1 449 000 Ft + ÁFA TOL
TESZTAUTÓK: 15-20% KEDVEZMÉNNYEL

Vadkacsa-vadászati ártájékoztató hazai vadászok részére

Mezőföldi Állami Gazdaság,
Soponya
Tata
Gyomaendrőd
Vadcoop
Fadd
Bugyi, Tessedik Vt.
Erdő- és Vadgazdaságok
belföldi vadászati árjegyzék:

lelövés: 600 Ft + 25% áfa elvitel
+ 50 Ft + 6% áfa
lelövés + elvitel: 440 Ft + áfa
lelövés + elvitel: 500 Ft + áfa
lelövés + elvitel: 400-450 Ft
lelövés + elvitel: 420 Ft + áfa
lelövés + elvitel: 550-650 Ft
lelövés + elvitel: 300 Ft,
részvételi díj 500 Ft/fő

Áraink kizárólag tájékoztató jellegűek!

RECEPTEK

SAJTOS VADSÜLDŐ- SZELETEK

Hozzávalók: 6 szelet süldő-
comb vagy -karaj, 15 dkg sajt, 1
db poharas tejföl, só, bors, 2 db
tojás, liszt, zsemlemorzsza a pa-
nirozáshoz, olaj a sütéshez.
A 6 szelet húst vékonyra kiverjük,
sózzuk, borsozzuk, tejföllel meg-

kenjük, reszelt sajttal meghintjük.
Óvatosan kettőbe hajtjuk, hústüvel
megtűzzük, majd lisztbe, tojásba,
zsemlemorzsába panírozva forró
olajban kisütjük.
Rizsgarniunggal és citromos pa-
radicsomsalátával tálaljuk.

CITROMOS PARADICSOM- SALÁTA

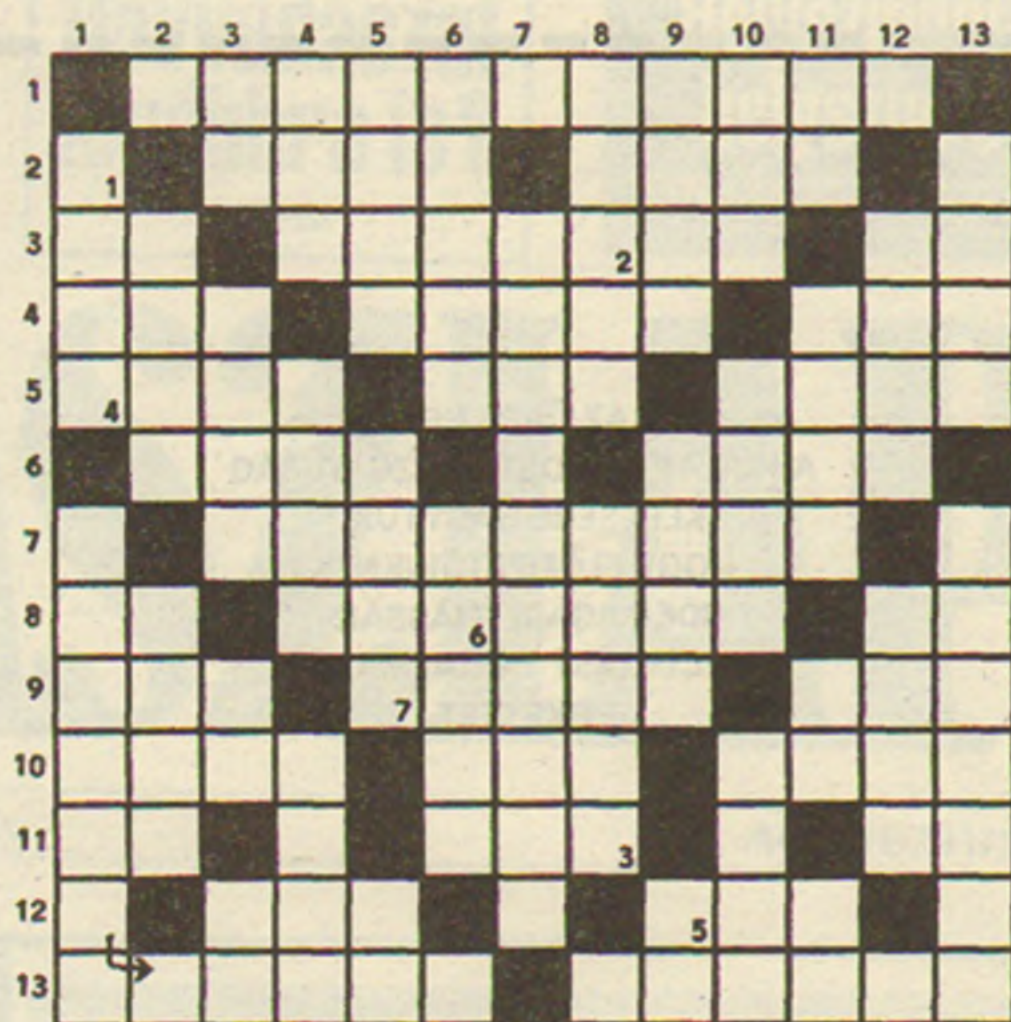
Hozzávalók: 60 dkg kemény pa-
radicsom, 1 citrom leve, 1-2
makkacukor vagy 1 db poli-
szett, só és ízlés szerint fehér
bors.
A paradicsomot megmossuk, le-

csöpögtetjük, felszeleteljük vékony
karikákra, gyengén sózzuk, óvato-
san megforgatjuk, majd leöntjük a
keves vízzel felhígított édesített cit-
romlével. Ízlés szerint fehér borsal
is fűszerezhetjük.

ŐZCOMB PIKÁNS MÁRTÁSBAN

Hozzávalók: 6 szelet őzcomb, 1
nagy fej vöröshagyma, 2 dl pa-
radicsom ívólé, 2 csapott evő-
kanál liszt, 1 citrom leve, 2 ge-
rezd fokhagyma, só, pici őrölt
bors, 2-3 szem szegfűbors, 1 dl
vörösbort, 2 babérlevél, 2-3
szem makkacukor, olaj a sü-
téshez.
A 6 szelet megtisztított őzcombot
húskalapáccsal jól megvergetjük,
sózzuk, borsozzuk, és forró olajban
átsütjük. A húst jénai tálba szedve
melegen tartjuk.

A pecsenyészirban 1 nagy fej ap-
rított hagymát pirítunk, lisztezzük,
majd paradicsomlével felengedjük.
Alája teszünk 2-3 szem szegfűbor-
sot, 2 babérlevelet, 2 gerezd fok-
hagymát, 1 evőkanál citromlevet, 1
dl vörösbort, pici vizet. Az őzsele-
teket visszarakjuk a mártásba, és
készre pároljuk. A mártást szűrve,
külön tálkában adjuk az asztalra, de
előbb 2-3 makkacukorral ízesítjük.
Apró sült burgonyával és meggy-
befőttel tálaljuk.
Dr. Nagyné Lendvai Gabriella

NÉHÁNY VADÁSZFELSZERELÉS

A megfejtéseket
soronként adjuk!

VÍZSZINTES: 1. Az egyik vadász-
felszerelés. 2. Zeusztól származó. -
Azonos az előző névvel. 3. Aktinim
vegyjele. - Van ilyen mérnök is. - For-
ditott névelő. 4. Cseh és szlovák szö-
vegségi köztársasági és spanyolorszá-
gi gépkocsik jelzései. - Lángész
(E=A). - Morajlik. 5. Ilyen bejelentő is
van. - Költemény. - Csen? 6. Művésze-
tek egyike. - Övezet. 7. Televízió mu-
tatta be nemrég e többszörös filmet.
(5-ik betűbe kettős betű irandó.) 8.
Spanyolországi és németországi gép-
kocsik jelzései. - Feltűnő. - Ezüst
vegyjele. 9. Szeszies ital. - A görög
ABC egyike. - A Laborc bal oldali mell-
lékvize. 10. Angliai város. - Egyik szülő.
- Nagy nép. 11. Vanádium és kén
vegyjele. - ...der, szabadidő holland
nyelven. - Asztácium vegyjele. 12. A
Felső-Duna jobb oldali mellékfolyója.
- Mesterség. 13. A török nők fátyla.
FÜGGŐLEGES: 1. Németül rekesz. -
Egy másik vadászfelszerelés. 2.
Sáv. - Bejglifajta. 3. Névelő. - Kutyák.
- Nagy Róbert monogramja. - Két ma-
gánhangzó. 4. Legelő. - Fordított női
név. - Mély hangot ad. 5. Ágnes spa-
nyol formájából. - Zenében hármas. -

Nátrium vegyjele. 6. Pohárnál na-
gyobb. - Két szó: kimondott betű, só-
sav teszi. 7. Harmadik vadászfel-
szerelés. 8. Éktelen lóledel. - Nem
ismer be. 9. Van ilyen fűró is. - ... Jó-
zsef (1938-): a Vidám Színpad művé-
sze. - Mássalhangzótlán ára. 10. Fiatal
nöstényszarvas. - Borszívó. - Helység
Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. 11.
Betűt vet. - Van ilyen pörkölt is. -
Ugyanis röviden. - Sulyok Mária mo-
nogramja. 12. Német leves. - Gyakori
női név. 13. Egyenruhás inasfiú. - **Ap-
ró vad felfűzésére való szíjak.**

- Ha megfejtette a keresztrejtvényt,
akkor még egy feladata maradt hátra:
kiírni az ábrából az ötödik vadászfel-
szerelést is, 1-7-ig vannak a számok.
- Beküldendő a vízszintes 1., függő-
leges 1., 7., 13. sorok, valamint a szá-
mokban összeállított vadászfelszerelés.
- Beküldési határidő: augusztus 20.

Mokos István

Múlt havi számunk rejtvényé-
nek megfejtői közül a „szerencsés-
ek”: Nagy László, 2534 Tát, En-
gels út 40.; Marozsán Zoltán, 6783
Asotthalom, Kiss F. u. 76.; Fekete
Noémi, 1245 Budapest, Wesselé-
nyi u. 95/B.

Vadásznapok Győrött

Százhuszonöt évvel az úgynevezett
honosító első versenyre, valamint a
tíz évvel ezelőtti győri Erdész-Vadász
Lövészklub alapításának évfordulójá-
ra emlékezve, szeptember 18-19-én,
az Országos Vadásznapon rendezik
nyílt versenyüket a megye vadászbírói.
A kettős évfordulóra készülő egyesü-
let vezetősége ezúton hívja meg a va-
dászversenyzőket, a hozzájárulókat
és a barátokat.

A lőterek és az egyéb rendezvények
helyszínei könnyen megközelíthetők.
Győrből indulva, a régi budapesti úton
Gönyű irányába haladva az útról né-
hány kilométerre, a kertvárosi autó-
busz-megállónál, az erdei csárda és a
kemping mellett balra kell letérni.

Az ünnepélyes megnyitó szeptem-
ber 18-án, 8 órakor kezdődik. A trófea-

és fegyverbemutató mindkét nap az ér-
deklődők rendelkezésére áll. A sorso-
lás 9 órakor veszi kezdetét, majd meg-
kezdődik a versengés egyéniben, a csap-
atversenyekre 19-én kerül sor. A bár-
ki által benevezhető légguskás lövé-
szenen jól szórakozhatnak a családta-
gok és a gyermekek is. Mindkét napon
délután vadásztombolán tehetik pró-
bára szerencsésüket, amelyen értékes
vadászfelszerelések nyerhetők. Bemu-
tatkoznak a hagyományörző sport-
ágak, az íjások is. Akiknek van önvé-
delmi fegyverük, azok pisztolylövésze-
ten is összemérhetik tudásukat. Rész-
letes előzetes információkat az érde-
klődők Laczik Lászlótól, az egyesület
elnökétől kaphatnak. Címe: 9024
Győr, Szent Imre u. 3., telefon:
96/420-610. **Végh Ferenc, Győr**

Mavad Rt. 1993. június 1-jétől érvényes lőttvad-felvásárlási árai

ITJ szám	Cikkszám	Megnevezés	Ft/kg
937 201	2 061	gim., dmszarvas I. o. fej, láb nélkül (nyak, vagy lapocka lóvott)	90
937 201	206 101	gim., dmszarvas II. o. fej, láb nélkül (gerinc vagy comb lóvott)	70
937 201	2 062	gim., dmszarvas III. o. (roncsolt, csonkolt, gázolt) III. o.	55
937 205	2 071	vaddisznó I. o. (10-20 kg között) fej lábbal (nyak vagy lapocka lóv.)	90
937 205	20 701	vaddisznó II. o. (20-100 kg között) fej lábbal (gerinc vagy comb lóv.)	70
		vaddisznó 100 kg feletti fej lábbal (lovestól függetlenül)	70
937 205	2 072	vaddisznó III. o. (roncsolt, csonkolt, gázolt)	55
937 203	208 101	őz I. o. fej, láb nélkül (nyak vagy lapocka lóvott)	230
937 203	208 102	őz II. o. (comb lóvott)	160
937 203	208 103	őz III. o. (gerinc lóvott, vagy belsáros)	130
937 203	2 082	őz IV. o. (gázolt roncsolt, csonkolt)	90
937 204	2 091	muflon I. o. fej, láb nélkül (nyak vagy lapocka lóvott)	80
937 204	209 101	muflon II. o. fej, láb nélkül (gerinc vagy comb lóvott)	50
937 204	2 092	muflon III. o. fej, láb nélkül (roncsolt, csonkolt, belsáros)	50

ITJ szám	Cikkszám	Megnevezés	Ft/db
937 206	20 111	nyúl (csak mezei) I. o.	240
937 208-1	2 021	facánkakas I. o.	120
937 208-1	2 022	facánytyúk I. o.	100
937 208-3	2 041	vadkacsa I. o.	30
939 117	31 003	szarvasfark	100
939 117	31 902	szarvas nemiszerv csonttal	200
939 117	31 901	szarvas nemiszerv csont nélkül	100
939 117	31 004	szarvasláb	10

EZT AZ ÜRES HELYET
A HÍRLAP ÉS POSTAIGAZGATÓSÁG
KÉRÉSÉRE HAGYTUK,
HOGY ELŐFIZETŐINKNEK
IDE RAGASZTHASSÁK
A CÍMZÉST TARTALMAZÓ
ETIKETTET.

HÍREK HÍREK

Az Erdőgazdaság és Faipar júniusi és júliusi összevont száma a vadgazdálkodás-vadászat témakörét dolgozta föl. Dauner Márton az FM Erdészeti Hivatalának elnöke ismerteti a hivatal állásfoglalását, képet kaphatunk a vadászat helyéről az erdészeti szakoktatásban, a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem vadgazdálkodási tanszékének munkájáról az erdő- és vadgazdaságok múltjáról, jelenéről, jövőjéről, a HM Kaszói Rt. működéséről, valamint a kutatómunkáról.

Az Országos Vadásznapi szervezőbizottságának ülésére augusztus 5-én kerül sor, az FM tanácstermében. Az ülésen részt vesznek a helyszínek szervezői, akik részletesen megvitatják a jeles ünnepnap aktuális teendőit, és együttgondolkodással döntenek a meglehetősen szűkös támogatási keret elosztásáról.

Köztudott, hogy a vadgazdálkodásban 1991 és 1992-es évekről nem jelent meg hivatalos statisztika és ezzel – sajnos – több évtizedes „hagyomány” szakadt meg. Pedig talán soha nem volt nagyobb szükség arra, hogy a számok tükrében pontos, értékelhető adatokhoz jussanak a szakemberek az úgynevezett átmeneti időszak alatt. Örömmel jelenthetjük tisztelt olvasóinknak, hogy az anyag elkészült és már a következő számunkban folyamatosan közöljük, ahogy az FM vadászati és halászati önálló osztálya adja. Melléklet formájában, az eddigi feldolgozási metodika alapján közöljük. Így az adatok jól összevethetők az azt megelőző évekkel, és értékelhetők a főbb változások, tendenciák.

Múlt havi számunkban adtunk hírt egy új vadász érdekvédelmi szervezet megalakulásáról, és arról az

élénk vitáról, amely a szervezet elnevezése körül alakult ki. Dr. Kovács Árpád lapzártakor érkezett kérésére közöljük a végleges, pontos nevet és címet: Magyar Bérkilövő és Független Vadásztársaságok Országos Szövetsége, 2890 Tata, Baji út 13. Telefonszáma: 34/383-961.

Erőszakellenes és állatvédő szervezetek, valamint néhány egyházi közösség – szám szerint 17 – kérte, hogy tiltsák be az erőszakot, a szórakozásból úzótt gyilkolást erkölcsileg megerősítő szertartások, a Hubertusz-misék ellen. Dr. Paskai László ebben az ügyben az illetékeség hiányát állapította meg. A „szervezetek” a pápához küldtek követet, még húsvétkor, a Vatikánba. Az azóta megérkezett válasz szerint G. B. Re érsek vatikáni államtitkár-helyettes a Szentatya nevében tilosnak nyilvánította a Hubertusz-miséket, illetve a vadászatot, a megölt állatokhoz kapcsolódó mindennemű misét, szertartást. Ennyi a hír a napilapokból. Végigtelefonálva az ismertebb helyszíneket, lapzártáig senki nem tudott semmit, ezért lapunk a pápa magyarországi nunciusához fordult felvilágosításért. A nunciatura képviselője egy hét türelmi időt kért a pontos tájékozódásra, amelyet következő számunkban tudunk csak közölni.

Tagkönyvcserét hajrt végre a Vadcoop Bérkilövő Vadásztársaság, amelynek oka a „sorok rendezése”, a tagdíjhátralékok tisztázása. Az 1993/94-es vadászidényben csak az vehet részt a társaság szervezett vadászatain, aki tagdíjtartozását rendezte és rendelkezik az új tagsági igazolvánnyal. Az új igazolványt a megyei összekötőktől és a társaság központi irodájától igényelhetik az érdeklődők, kizárólag személyesen.

ELŐSZÖR, DE NEM UTOLJÁRA

Először ültek egy asztalhoz a régebbi és a legújabb vadászati érdekvédelmi és kulturális egyesületek, kamarák képviselői a Fidesz Zöld frakciójának meghívására július 28-án, a párt Lendvay utcai székházában. A mindvégig mértéktartónak és konstruktívnak mondható vita során több kérdésben is közlekedtek egymáshoz a nézetek. A bérkilövők helyzetének „megoldásában” azonban a résztvevők között egyhangúnak mondható volt az a vélemény, hogy néhány látszatmegoldáson kívül a jelenlegi törvényes keretek között generális megoldásra nincs mód, és a meglehetősen lassan alakuló piacgazdaság a helyzetüket, kilátásaikat összességében nemigen fogja javítani. Az úgynevezett „licenz”-rendszer állami területeken bevezethető, annál is inkább, hiszen a külföldiekkel illetően évtizedek óta jól működik, az elmúlt években pedig több erdőgazdaság már eredményesen bevezette, bár egyelőre nem így nevezik. Ha

nem is száznyolcvan fokos fordulat, de jelentős változás tapasztalható a Fidesz álláspontjaiban, különösen ami a vadvédelmet illeti. Jó volt hallani, hogy a rétestészszerűen elhúzódozó „átmeneti” időszak, valamint a jövőképi hiánya miatt – amelyeket eddig nem győztünk eleget hangsúlyozni – egyes területeken már hiányoznak a vadvédelem alapvető normái, garanciái. Vajai László, az FM vadászati és halászati önálló osztályának vezetője bejelentette, hogy szeptember végéig elkészül az új vadászati törvénytervezet, amely a földtulajdonhoz rendeli a vadászati jogot. A meghívott szervezetek többsége e helyütt is tiltakozott a szakmában ilyen-olyan híreket keltett tavaszi légi vadszámlálás adatainak „titkosítása” ügyében. Az ígéret szerint, amint elkészül a számítógépes feldolgozás, a módszer értékelése, azonnal közléteszik, amelynek várható határideje szeptember vége.

–H–

VADÁSZLAP
MEGJELENIK HAVONKÉNT
A HÓNAP ELSŐ KEDDJÉN

Főszerkesztő: Csekő Sándor - Felelős szerkesztő: Homonnay Zsombor - Tervezőszerkesztő: Kun Gábor - Fotóriporter: Polster Gabriella - Szerkesztőségi titkár: Vasilouli Angéla - A szerkesztőség levelezési címe: 1245 Budapest Pf. 1209 - Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület - Felelős Kiadó: Dr. Borzák Benő ú. igazgató - A szerkesztőség és a kiadó címe: 1054 Budapest V., Honvéd u. 8. IV. em. 3. Telefon: 131-1631. Telefon és fax: 131-4368 - Terjeszti a kiadó és a Magyar Posta. A Magyar VADÁSZLAP előfizethető rózsaszínű postautalványon a szerkesztőség levelezési címen vagy átutalással az AGROBANK-nál vezetett 219-98629/9600-5040 számú számlára.

Az előfizetési díj 1993 hátralévő hónapjaira: 210 Ft.

ISSN 1215-6159

Athenaeum Nyomda,
93 0582
Felelős vezető:
Vida József
igazgató